

Izhaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po prasn-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—,
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujine Din 30.—. Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
— Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju,
Slomškov trg št. 4.

Št. 128

Ljubljana, sreda, dne 29. oktobra 1930

Leto I.

„Mussolini dostojen naslednik cesarja Viljema“

**Mučen vtis njegovega govora v inozemstvu - »Med Italijo in Francijo je nastal nepremostljiv prepad«
Kontrast med ratifikacijo londonskega sporazuma in rimskim žvenketanjem s sabljo**

Pariz, 28. oktobra. n. Mussolinijev govor je odjeknil v Parizu kot bomba. Levičarski tisk je bil vedno nerazpoložen napram Italiji, toda tudi »Echo de Paris«, ki je do sedaj vedno naglašal potrebo prijateljstva in dobrih odnosov med Francijo in Italijo, ugotavlja danes, da je sedaj prenehal obstojati zadnji dvom. Med Italijo in Francijo je nastal prepad, ki ga ne bo mogla premostiti niti diplomacija. Zelo različni so vzroki, pravi list, zaradi katerih je Mussolini baš sedaj čutil potrebo, da potrdi svoje govore, ki jih je imel v Livornu, Firencah in Milanu. Mussolini je skušal ustrašiti Francijo, toda na koncu je moral priznati, da zna Francija ustvariti na svojih mejah obrambne položaje. Zaradi tega je hotel sedaj Mussolini še enkrat — in to pred sestankom gospodarske konference in konference za razorožitev, — pokazati Evropi, da se on noče brigati za sklepe teh konference, če pred tem ne bodo izpolnjene italijanske zahteve. Za tako postopanje sta Mussolinija osokolili dve okolnosti: poroka kralja Borisa in

bolni Ahmed Zogu, ki je z eno nogo že v grobu. Mussolini je, kakor vse kaže, vedno bolj prepričan, da se mu njegovi posli v jugovzhodni Evropi povoljno razvijajo.

»Petit Journal« pravi, da zahteva Mussolini revizijo mirovnih pogojev, ne toliko v korist premagancev, kolikor bolj v korist Italije same. Ne le v Franciji, nego tudi v drugih državah pričanja prevladovati prepričanje, da takšne pustolovščine ne morejo biti v korist Evrope, nego da nasprotno stavijo vse na kocko. V ostalem nudi versailleska pogodba in še bolj statut Društva narodov zadostnih sredstev za proučitev mirovnega položaja, ki je ustvaril možnosti za ogrožanje miru.

Pariz, 28. oktobra. n. Glede na Mussolinijev govor ugotavlja radikalna »République«, da je Mussolini, predno je prišel na dan z grožnjami, poskušal dobiti od francoske vlade finančno pomoč. Toda francoska vlada ni pristala na to. Zato Mussolini prav posebno ostro napada Francijo. Mussolini pozablja, da tudi Italija nosi svoj del odgovornosti za versaillesko pogodbo.

Mussoliniju je treba jasno odgovoriti, da Francija odklanja vsako revizijo. Če bi prišlo do revizije, bi Nemčija dobila nazaj svoje kolonije in bi Italija zopet ostala brez njih.

London, 28. oktobra. n. Mussolinijev govor sta danes komentirala edino »Daily Herald« in »Daily Express«. »Daily Herald« stavi v kontrast včerajšnjo ratifikacijo londonskega pakta in Mussolinijev govor. List misli, da Mussolini ni mislil resno govoriti o vojnih pripravah, ker so možnosti vojne v Evropi izključene. Kljub temu pa je opaziti diplomatsko borbo, ki gre za tem, da se ustvari ententa in njej nasprotna zveza. »Daily Express« pa beleži, da se je Mussolini ponovno izkazal kot dostojen naslednik carja Viljema, ki je prav tako rad žvenketal s sabljo. List meni, da je tako v interesu Italije kot vse Evrope, da drži Mussolini jezik za zobmi.

Berlin, 28. oktobra. n. Na včerajšnji Mussolinijev govor se je odzvala med nemškimi listi za enkrat le »Germania«, organ državnega kancelarja dr. Brüninga. List

pravi, da je govor zelo iznenadil, ker je Mussolini opustil svoje dosedanje rezervirano stališče napram fašistovski internacionalni in evropskemu fašistovskemu državnemu sistemu. Do sedaj je bila veljavna rečenica, da fašizem ni izvozen proizvod. Sedaj pa se je uvidelo, da se spušča fašizem tudi preko italijanske državne meje in da tako moralno kot materialno podpira fašistovski pokret v drugih državah. »Čudimo se«, pravi »Germania«, »da istoveti Mussolini vstop 107 nacionalnih socialistov v državni zbor z zmago fašistovskega duha v Evropi. Mussolini je bil do sedaj realen politik. Čudno je sedaj, da sanja o zmagi fašizma v vsej Evropi.

Bukarešta, 28. oktobra. AA. Govor italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija je naletel v romunski javnosti na veliko nezadovoljstvo. Listi naglašajo vojni značaj govora, ki spominja na Viljema II. List »Luntă« pravi, da Mussolini žvenketa s sabljo. Večerni listi prinašajo obširne komentarje angleškega in francoskega tiska o Mussolinijevem govoru.

Svečana otvoritev zasedanja angl. parlamenta

**Včeraj je kralj čital običajni prestolni govor - Zaupanje v uspeh indijske konference
Novi zakon za pobijanje brezposelnosti in volilna reforma**

London, 29. oktobra. AA. Danes je kralj osebno otvoril parlament. Solnčno vreme je privabilo izredno velike množice, ki so gledale spreved in kraljevo dvojico, ko se je peljala v stari državni kočiji iz buckinghamske palače do Westminstera. Kočijo je vleklo osem konj. Postiljoni so nosili kraljevo livrejo.

Na vsaki strani kočije so jahali kraljevi konjušniki in telesni stražarji. Razen kraljeve kočije je bilo v sprevedu 5 kočij, v katerih so se vozili uradniki kraljevega dvora. Voz s kraljevo krono je vozil proti Westminsteru pred kraljevim sprevedom. Prihod kralja v lordsko zbornico je pozdravilo 41 topov. Kralja so sprejeli visoki uradniki, nakar je stopil k prestolu v lordski zbornici, kjer je imel sledeči govor: »Zelo me veseli, da lahko sprejemem moje ministre iz dominijonov in zastopnike

Indije na imperijalni konferenci. Zasedanjem z globokim zanimanjem njihova dela in upam, da bodo uspela. Nadejam se, da bom v kratkem lahko pozdravil indijske prince, ki se sestanejo s člani obeh zbornic, da bodo razpravljali o bodočem ustavnem položaju Indije. Nameravam sam otvoriti to konferenco in trdno upam, da bo uspela in našla rešitev vprašanja, o katerem bo razpravljala.

Nato je govoril kralj o prijateljskih odnosih z inozemskimi državami, omenil poset Gloucesterskega vojvode v Abesiniji in podal kratek pregled dela angleške vlade pri zadnjem zasedanju skupščine Društva narodov.

Glede notranjih zadev je kralj dejal: »Zasedujem z veliko skrbjo veliko porast brezposelnosti med mojim narodom. K nesreči še vedno obvladuje gospodar-

ska kriza svetovnih tržišč. Nazadovanje mednarodne trgovine se posebno občuti pri industrijah, ki so odvisne od izvoza. Moja vlada bo storila vse, da razvije in razširi domačo, imperijalno in zunanjo trgovino in pomaga industrij. Vlada vam bo predlagala razne zakonske načrte za pospeševanje naseljevanja in zaposlitve na deželi, za izboljšanje in nakup poljedelske zemlje in za organizacijo producentov v prodajne svrhe.

Ustanovil bom takoj komisijo, ki bo proučila celotni problem zavarovanja proti brezposelnosti in eventualne zlorabe.

Moji ministri bodo predlagali zakone o zvišanju starostne dobe za šolsko obveznost, razne izpremembe zakonov o trgovskih sporih in delavskih organizacijah, zakon o ustanovitvi sveta konsumentov in volilno reformo.

Mussolini dobil red sv. Cirila in Metoda

Rim, 28. oktobra. AA. Bolgarski kralj Boris je odlikoval italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija z redom sv. Cirila in Metoda. Ta red je Mussoliniju predal v Assisiju kraljevi adjutant polkovnik Markov.

Vohunska afera v Romuniji

Bukarešta, 28. oktobra. n. Načelnik tajne državne policije je izjavil novinarjem, da bo zasliševanje vohunov trajalo še nekaj dni. Dvajset vohunov je bilo že zaslišanih, trideset jih pa še bodo zaslišali.

Bukarešta, 28. oktobra. AA. Od 150 oseb, ki so bile aretirane ob priliki špijonažne afere, jih bo ostalo 60 v zaporu. Od teh jih pride pred sodišče 37, med tem ko jih bo okoli 20 pognanih kot inozemci čez mejo.

Romunski profesorji grozijo s stavko

Bukarešta, 28. oktobra. n. Romunski profesorji iz vse države so imeli zborovanje, na katerem so sklenili, da proglase stavko, če vlada ne ugodí njihovim željam. Zahtevajo namreč ukinitve zakona, ki ga je izdal minister Angelescu, s katerim se dajejo velike podpore madjarskim šolam. Profesorji dalje zahtevajo, da se jim redno izplačujejo plače, ker nekateri profesorji že od 1. avgusta niso dobili plače.

Razprava o vzrokih propasti »R 101«

London, 28. oktobra. AA. Davi se je sestrlo sodišče, ki bo preiskalo vzroke katastrofe zrakoplova »R 101«. Javna razprava je bila v dvorani civilnih inženjerjev, ki je posebej pripravljena za ta namen. Veliki model zrakoplova »R 101« visi v dvorani tako, da služi za razlago izjav preživelih od katastrofe in članov tehnične preiskovalne komisije.

Ko se je sodišče zbralo, je predsednik sir John Simon vidno ginjen pozval navzoče, naj počaste spomin umrlih.

Državni pravdnik sir William Jowitt je izrazil upanje, da bo dr. Eckener stavil na razpolago svoje bogate izkušnje sodišču. Končno je Jowitt omenil, da je pri tej katastrofi eden izmed maloštevilnih tolažilnih momentov dejstvo, da so vse države izrazile željo, da pomorejo pri razjasnitvi teh dogodkov.

Napet položaj v Egiptu

London, 28. oktobra. n. Iz Kaira javljajo, da so se Waldisti spili z liberalci, ker so hoteli, da se izvršuje samo njihova volja. Nasat paša je sklical za v petek veliko zborovanje svojih pristašev v Kairo. Ministrski predsednik Sidki paša se pripravlja, da zborovanje s pomočjo orožništva in policije razžene, ako bi zborovalci poskušali zaneti vstajo.

Petnajst milijonov brezposelnih

Zeneva, 28. oktobra. AA. Mednarodni urad za delo sodi, da znaša število brezposelnih na vsem svetu 12 do 15 milijonov, od tega odpade na Francijo samo 964 brezposelnih.

London, 28. oktobra. AA. Število brezposelnih dne 20. oktobra je na Angleškem znašalo 2,199.288 ali 10.616 več kot prejšnji teden.

Bolgarska kr. dvojica v Atenah

Atene, 28. oktobra. AA. Danes ob 4. popoldne je bolgarski parobrod »Ferdinand«, s katerim se vozi bolgarska kraljevska dvojica, plul skozi Korintski kanal. »Ferdinand« je dospel radi viharja na morju v Atene z zamudo. Bolgarska kolonija v Atenah je pozdravila kraljevski par ter predala kraljici Ivani lep šopek cvetja.

Bethlenova brzojavka Mussoliniju

Rim, 28. oktobra. AA. Predsednik madjarske vlade grof Bethlen je poslal predsedniku italijanske vlade Mussoliniju brzojavko s čestitkami povodom poroke bolgarskega kralja Borisa z italijansko princeso Giovanno, izražajoč obenem željo za srečo in napredek italijanskega naroda.

Poveljstvo nad fašističnimi udarniki

Rim, 28. oktobra. AA. Poveljstvo nad fašističnimi udarniki je bilo poverjeno poslanecu Scorzi. Novi poveljnik je sporočil predsedniku vlade Mussoliniju, da štejejo po enem tednu zadevni mladostni fašiji okrog 170.000 članov.

Oton pripravlja proglas na madjarski narod?

Budimpešta, 28. oktobra. n. V parlamentarnih krogih se je danes govorilo, da bo Oton Habsburški na dan svoje polnoletnosti izdal proglas na madjarski narod. Madjarski legitimiisti so objavili danes, da ni pričakovati nikake deklaracije na dan polnoletnosti habsburškega pretendentu na madjarski prestol. Kljub temu pa ztrajajo politični krogi pri svojih trditvah. Vsekakor izgleda, da se Oton Habsburški še ni odločil za ta korak.

Konec revizionistične komedije v Franciji

Gluha ušesa g. Hitlerja - Umesten dovtip mladega Francoza

Pariz, 28. oktobra. Kljub svoji osamljenosti in čudnosti je revizionistična kampanja, ki jo uganja na svojo roko že več časa Gustave Hervé v svojem listu »La Victoire«, dosegla sedaj vrhunec svoje slave in smešnosti. Francoski nacionalist Gustave Hervé je zamislil nekako idilično bodočnost francosko-nemškega prijateljstva, ki naj obvaruje evropsko civilizacijo pred razpadom. Da pride do te idile, pa je predvsem potrebno, da se zadovoljijo nekatere zahteve Nemčije glede revizije mirovnih pogojev. Potreben je sporazum med Francijo in Nemčijo. Ta sporazum pa se da po Hervéjevi zamisli najlažje doseči med francoskimi in nemškimi nacionalisti.

Dosleden tej svoji zamisli je Gustave Herve objavil v svojem listu načrt revizije versailleske mirovne pogodbe, s katero naj se zadovolji Nemčija in pripravijo pogoji za vojaško zvezo med obema narodoma. V zameno za tako pomirjenje je Hervé ponujal brisanje reparacijskih dolgov, če bi Amerika brisala vojne dolgov, Posaarje bi se takoj vrnilo Nemčiji, dopustila bi se tudi priključitev Avstrije, vojaške določbe v versailleski pogodbi se odpravijo, tako da bi se mogla Nemčija svobodno oboroževati, dobila bi dalje razne koncesije v kolonijah itd.

Listi beležijo danes popolno blamažo tega poskusa. Gustave Hervé, ki se je bil obrnil na Hitlerja, Hugenberg in Steldteja, je dobil od prvega odgovor, v katerem

se mu sporoča, da nemški nacionalisti odklanjajo vojaško zvezo s Francijo, ker bi bila v nasprotju z določbami v Društvu narodov. Hervéjev list je dobil na drugi strani brzojavko s podpisom »von Stork«, v kateri se mu čestita k njegovi inicijativi. Obenem se mu sugerira, naj bi ime svojega lista »Victoire« (Zmaga) spremenil v »Réconciliation« (Sprava). Hervé je to brzojavko objavil v svojem listu in je bil na ta uspeh posebno ponosen. Sedaj pa se je izkazalo, da dotične brzojavke ni poslal nikak »von Stork«, temveč neki mlad Francoz, ki si je dovolil na ta način s Hervéjem in njegovim revizionizmom lepo šalo na radost javnosti, ki seveda njegovo revizionistično komedijo odklanja in obsoja.

Položaj v Braziliji

Riode Janeiro, 28. oktobra. AA. List »Globe« priobčuje intervju svojega sodravnika z generalom Vargasom, ki je v razgovoru potrdil, da je sedanja brazilska vlada samo začasna in da bo izročila oblast zastopnikom narodnega pokreta, ki se v kratkem sestanejo. General je na koncu intervjuja naglasil, da imenovanje dr. Franca za ministra zunanjih zadev kaže, da namerava vlada obraniti bratske in pristrane zveze v razmerju med Brazilijo in drugimi državami.

Rio de Janeiro, 28. oktobra. AA. Danes je bil aretiran bivši predsednik brazilske vlade Maleriano v trenutku, ko se je hotel vkrcati na neko ladjo. Tudi bivšega ravnatelja brazilske narodne banke so danes zaprli.

Pozabljena Evropa

Pri zapadnih narodih je v navadi, da se za nje neha Evropa pri Dunaju in da velja zato kot polnovredni kulturni narodi samo oni, ki žive na zapadu in kvečjemu še narodi osrednje Evrope. Vsi drugi pa so, če že ne barbari, pa vsaj kulturno silno zaostali. Ta površen in čisto nekritičen nazor vlada zlasti pri napolnaobraženih in prebivalcih evropskih velenost, neredko pa straši tudi pri naobraženih in odgovornih ljudeh. Izseljeniška kvota za Ameriko in določila, kakor se tam različno ocenjujejo člani raznih narodov, govore o tem dovolj zgovorno.

Ne glede na to, da je ta nazor za vse slovanske narode silno žaljiv in je zato nemogoč za res kulturnega človeka, je tudi naravnost smešno neumen. Vsa Evropa skoraj danes le živi od slovanske reprezentativne kulture in v filmu, gledališču, umetnosti in literaturi Evropa slovanske kulture sploh ne more pogrešati. Prav tako pa je tudi v znanosti, kjer so se slovanski narodi naravnost znamenito uveljavili in kjer so dali tudi Jugoslovani takšne moke, da jih moderna znanost ne more pogrešati, kakor je to dokazal Tesla s svojimi odkritji, da drugih naših mož niti ne omenjamo.

Ni pa ta predsodek evropskih polinteligentov o slovanski manjvrednosti samo neumen, temveč tudi do skrajnosti krivičen. Če je namreč tudi res, da so vzhodni narodi Evrope pozneje vstopili v kulturni krog zapadne Evrope, potem se pa treba vprašati tudi, zakaj se je to zgodilo. In že naš Askerc je o tem zapel divno pesem in povedal Evropi, da bi nič ne bilo iz vse te hvalisane evropske kulture, če ne bi stali slovanski narodi kot nepremagljiv zid skozi stoletja proti turškim napadom. Slovani so krvaveli in nosili vso pezo neprestanega boja, Evropa pa je napredovala in varno živela zavarovana od slovanskega zidu. A vse to je Evropa danes pozabila, kakor je tudi pozabila na veliko uslugo, ki so jo izkazali njej pred desetimi leti Poljaki.

Ko so stale boljševiške čete samo še 23 kilometrov pred Varšavo, ko se je Tuhačevski že hvalil, da zlomi tudi to zadnjo obrambno črto pred Varšavo, je bila Evropa o neizogibnem porazu Poljakov prepričana in je prisilila poljsko vladu, da za njeno pomoč, ki je bila vrhu vsega le platičnice vrednosti, sprejme pogoje, ki bi poljsko državo tako oslabil, da bi se sploh ne mogla več ubraniti sovjetskemu napadu. Dočim pa je vsa Evropa takrat obupavala in dočim so boljševiški agenti že pripravljali v Nemčiji tla za prevrat, pa niso izgubili poguma Poljaki in po dalekovidnih načrtih maršala Pilsudskega pripravili sovjetom presenečenje, ki je dovedlo do popolnega poraza sovjetske vojske in do zmagovitega miru v Rigi.

Komaj da so bili osvobodjeni, v neverjetnih težkočah, ko so od boljševikov premočeni delavci v Nemčiji in drugod preprečevali Poljski dovoz municije, so Poljaki vendarle izvojevali zmago in rešili sebi državo in svobodo. A še nekaj več so naredili. Rešili so tudi Evropo pred boljševiškim viharjem. Javno je povedal Trocki, da je boljševiški pohod proti Poljski pohod svetovne revolucije nad Evropo. Ko bi izginila svobodna Poljska, ko bi se raztegnila sovjetska oblast do nemške meje, tedaj tudi nihče ne bi mogel več preprečiti, da bi se Nemčija priključila zvezi sovjetskih držav. Prišlo bi do zadnjega usodnega boja med zapadom in boljševiško invazijo in prav vse govori za to, da bi v tem boju zmagala svetovna revolucija.

Čeprav brez vsake podpore Evrope, da izvezemo Francijo, pa je Poljska rešila Evropi mir, jo obvarovala pred boljševiško invazijo in onemogočila svetovno revolucijo.

Šele deset let je od tega, ko je Poljska izvršila to herojsko delo, a Evropa je že čisto pozabila na to velikansko uslugo. Kakor da nikdar ni bilo bitke pred Varšavo in na Visli, kakor da ni več v Moskvi vlada, ki propagira svetovno revolucijo, tako postopa danes Evropa in prisluškuje vsaki besedi, ki je izgovorjena iz sovraštva proti oni Poljski, ki je pred desetimi leti rešila — ne prvič — Evropo in ki mora še nadalje vršiti vlogo branilca Evrope.

Na slovanske zasluge zapad vedno pozablja, za slovansko pravico zapad nima smisla, zato pa morajo na vse to redno spominjati slovanski narodi. Ob desetletnici poljske zmage naj zato znova zaživi slovanska solidarnost in tudi Evropa potem ne bo v slovanskih rečeh več tako pozabljiva!

Trda odločnost maršala Pilsudskega

Mnogi agitatorji, ki so se odlikovali v borbi proti carizmu, aretirani in obsojeni

Varšava, 28. oktobra. n. Po nalogu maršala Pilsudskega so oblastva poostrela svoje stališče do političnih agitatorjev. Posebno mnogo je takih, ki so se odlikovali proti ruskemu carizmu za svobodo Poljske. Ti sedaj ne morejo razumeti, da jim stare zasluge, četudi so jim prinesle svetovno slavo, in njih junaške zasluge ne dajo nobenih pravic, da bi v svoji novi

državi zavzemali kak poseben položaj. V svrhu agitacije ti stari borci izzivajo in jih oblastva res po vrsti pošiljajo v zapore. Tako je bil te dni prijet in tako je obsojen na 6 mesecev ječe bivši poslanec Czerber iz Lodza, kakor tudi bivši poslanec Kvapilski, ki je bil takrat obsojen tudi na smrt. Ta je bil sedaj obsojen na 1 leto ječe.

Poljski glas o važnosti sodelovanja agr. držav

Zadnje konference so ideje sodelovanja znatno ojačile

Varšava, 28. oktobra. AA. Poljska telegrafna agencija poroča, da je direktor oddelka ministrstva za kmetijstvo Roset v razgovoru z dopisnikom agencije o konferenci v Bukarešti dejal, da izid konference dokazuje, da je bila ideja o sodelovanju kmetijskih držav ojačena, kar dokazuje osnove odbora za gospodarsko vprašanje, ki predstavlja bazo za sodelovanje kmetijskih držav. Na vprašanje, zakaj sta dve točki od desetih točk resolucije sprejeli samo dve državi, je Roset dejal, da sredstva, ki se uporabljajo za pobija-

nje kmetijske krize, niso vedno enake važnosti za vsako od osemih držav in da se bo pogosto zgodilo, da bodo gotove skupine držav podvzele zase akcije, glede katerih se bodo druge države izrekle za neinteresirane. Kar se tiče nadaljevanja dela konference, je Roset dejal, da se bo vršila meseca novembra konferenca izvoznikov žita, ki bo proučevala vprašanja izvoza. Sredi novembra se sestane v Varšavi konferenca finančnih strokovnjakov, ki bodo precizirali zahteve kmetijskih držav glede vprašanja posrednih kmetijskih kreditov.

Težak udarec za naše optante na Madjarskem

Vsled neizprososti ogrskih oblastev so morali prodati svoje imetje daleč pod ceno

Osiijek, 28. oktobra. k. Madjarska vlada je izdala naredbo, da mora 500 jugoslovanskih rodbin, ki so optirale za Jugoslavijo, do 28. t. m. zapustiti Madjarsko. Če tega ne store, bodo s silo pregnane iz Madjarske. Ta naredba madjarske vlade, ki bi se morala izvršiti v tako kratkem času, je izzvala v vseh prizadetih jugoslovanskih rodbinah veliko nejevoljo, ker ni še končana trgatve. Ta rok je tudi prekršek, da bi Jugoslovani mogli prodati svoja posestva. Jugoslovanski konzul je zaradi tega interveniral pri madjarskih oblastvih in

zahteval podaljšanje roka. Njegova intervencija pa je ostala brez uspeha in v Osiijek so že začele prihajati jugoslovanske manjšine iz Madjarske. Tem rodbinam se ni posrečilo prodati svojih posestev po ugodni ceni in so jih morali zato dati pod ceno.

Osiijek, 28. oktobra. k. Tu se je ustanovil poseben odbor, ki bo skrbel za Jugoslovane, ki so se morali po naredbi madjarske vlade izseliti iz Madjarske, ker so optirali za našo državo.

Prijateljska pogodba med Grčijo in Turčijo

Pogodba se podpiše jutri - Venizelos in Izmet paša o pomenu grško-turškega sporazuma

Ankara, 28. oktobra. AA. Anatolska agencija poroča: Predsednik grške vlade Venizelos je sprejel danes novinarje, katerim je razložil zgodovino nastanka grško-turškega prijateljstva, o katerem je dejal, da poteka še od časa locarnske konference. Venizelos je dalje dejal, da so v cilju pojačenja tega prijateljstva pripravljene mnoge pogodbe in razne konvencije, ki se bodo zdaj v Ankari podpisale. Med njimi je tudi pogodba o sporazumu o omejitvi pomorske obožovitve in aneksa temu sporazumu. Cilj te pogodbe je omejitev pomorske obožovitve obeh držav in odstranitev vsakega suma. O balkanski konferenci je Venizelos dejal, da so zainteresirane države spremljale delo konference z živim zanimanjem in da se bo konferenca sestala drugo leto v Stambul. Dalje je izrazil Venizelos mišljenje, da je napravila atenska konferenca velik korak k ustvaritvi balkanske unije, kar najbolj dokazuje sporazum med balkanskimi državami. Govorec o svojih vtisih z razgovora s predsednikom turške republike Kemal-pašo, je rekel Venizelos, da je poznal Kemala kot izvrstnega vojaka, zdaj pa da je konstatiral, da je ravno tako dober politik. Glede trgovinskih zvez med Turčijo in Grčijo je Venizelos dejal, da bo Grška na podlagi trgovinske konvencije med Grčijo in Turčijo izenčila svoj izvoz v Turčijo z uvozom iz Turčije. Venizelos je svoj govor končal rekoč, da obstaja njegova glavna misija v tem, da se razvije in

ojača prijateljstvo med obema državama. Ankara, 28. oktobra. AA. Na banketu, ki ga je priredil sinoči na čast predsedniku grške vlade Venizelosu predsednik turške vlade Izmet paša, je imel poslednji govor, v katerem je izrekel dobrodošlico Venizelosu in izrazil svoje veliko zaodvoljstvo ter dejal, da obisk ni delo slučaja, temveč posledica naravnih in logičnih skupnih naporov in cilju politike miru in sporazumevanja, ki se vrši navzlic težkočam z vso odločnostjo, zaupanjem in močjo s strani obeh držav. Zbližanje med obema narodoma izhaja od lausanske konference, kjer so državniiki obeh narodov imeli priliko, da se razumejo in sporazumejo, da ugotovijo, da to zbližanje ni samo rezultat razgovorov, temveč neobhodna potreba obeh držav. Konvencija od 10. junija t. l. je črtala z dnevnega reda vprašanja finančne narave ter napravila pot za častno skupno sodelovanje na Balkanu in vzhodnem basenu Sredozemskega morja med obema narodoma, katerih potrebe so v vseh točkah skupne. Na kraju je Izmet paša dejal, da vidi v obisku velik pomen in da bodo bodoča pokoljenja obeh držav morala biti hvaležna onim, ki so delovali za grško-turško prijateljstvo.

Ankara, 28. oktobra. AA. Grško-turška pogodba o prijateljstvu in ureditvi vprašanja omejitve pomorskega obožovanja na temelju statuta quo bo podpisana 30. t. m.

Za sklenitev trgovinske pogodbe s Turčijo

Beograd, 28. oktobra. AA. Turške gospodarske organizacije so poslane gospodarskim organizacijam naše države predlog, naj se skupno dela pri vladah obeh držav, da bi se čimprej začela pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našima dvema državama. Gospodarske organizacije v Turčiji utemljujejo ta predlog z vse bolj naraščajočim gospodarskim prometom med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo.

Preiskava radi poverbe pri zagrebški davčni upravi

Beograd, 28. oktobra. AA. V zvezi s poverbo državnega denarja pri davčni upravi v Zagrebu, ki jo je izvršil plagajnik davčne uprave Bogoslav Stepanjek, je minister za finance odredil, da vodi preiskavo o tej zadevi osebno sam načelnik oddelka za davke v ministrstvu financ g. Rudolf Poljić. Poljić je odpotoval sinoči v Zagreb, da izvrši na licu mesta pregled plagajne in ugotovi pravo stanje v tej aferi.

Nepoškodovan potegnjen izpod plaza

Zagreb, 28. oktobra. n. V Tuškancu nad gostilno pri »Dobrem tateku« se je včeraj popoldne utrgala velika plast zemlje nad potokom Kraljevcem. Pri tem se je porušila baraka poštnega uradnika Jernejca in pokopala pod razvalinami njegovega sina Zvonka. K sreči je uspelo potegniti otroka izpod ruševin popolnoma nepoškodovanega. Odtrgana zemlja je porušila tudi del ceste nad potokom Kraljevcem.

Novi krediti za pomoč naseljencem

Beograd, 28. oktobra. AA. Po zakonu o brezobrestnih posojilih v svrhu gradbene pomoči dobrovoljcem - naseljencem in optantom za gradnje hiš in drugih industrijskih podjetij v Dobrinu - Drvarju je minister za poljedelstvo izvršil razdelitev gradenj 4000 hiš na zveze agrarnih zajednic v Skoplju, Osijeku, Novem Sadu in Velikem Bečkereku. Ker je za te gradnje potrebna pri zidanju hiš tudi še opeka in zidak, savezi pa imajo premalo sredstev, je minister za poljedelstvo v soglasju s predsednikom ministrskega sveta odobril zvezi agrarnih zajednic v Novem Sadu 225.000 Din, zvezi agrarnih zajednic v Velikem Bečkereku 150.000 Din, v Osijeku pa 125.000 Din kot podpore ministrstva za poljedelstvo v svrhu nakupa zidakov in opeke.

Bethlenov odhod v Ankaro

Budimpešta, 28. oktobra. n. Predsednik vlade grof Bethlen je prispel v Carigrad, danes nadaljuje svojo pot v Ankaro, kamor je že včeraj prispel grški državnik Venizelos. Bethlena so sprejeli v Carigradu na zelo svečan način. Madjarski listi izražajo nado, da bo Bethlenovo potovanje obrodilo nele politične, marveč tudi gospodarske sadove.

Težka železniška nesreča v Indiji

Rangoon, 28. oktobra. AA. Sinoči opolnoči se je poštini vlak, ki odhaja z Mandalajja, iztril na mestu, ki je 144 milj oddaljeno od Rangoona. Osem potniških vozov se je prevrnilo. Dva potnika sta bila ubita, 27 potnikov je zadobilo poškodbe. Vzroki nesreče še niso znani.

Proslava čsl. narodnega praznika v Ljubljani

Brez manifestacij in prireditev, tiho in mirno, toda nič manj dostojno in pomembno je proslavila Ljubljana včeraj največji državni in nacionalni praznik bratske in zavezniške Češkoslovaške. Po mestnih ulicah so plapolale številne zastave kakor ob naših jugoslovanskih državnih praznikih. Ljubljansko meščanstvo je dalo s tem spontano duška in izraza svojim simpatijam do velike bratske republike kakor tudi čustvom svoje slovanske solidarnosti s Češkoslovaško, solidarnosti in slovanske zvestobe, ki jo je češkoslovaški narod ob tolikih prilikah ponovno zaslužil in nas Jugoslovane v njo obvezal.

Povodom včerajšnje svetle obletnice osvobodjenja in ujedinenja Čehoslovakov je priredil tukajšnji češkoslovaški generalni konzulat ob 11. uri predpolodne svečan sprejem. Tem povodom je prišel čestitat predstavniku Češkoslovaške izredno veliko število odličnih oseb. Zastopniki civilnih, vojaških in cerkvenih oblastev, tiska, raznih kulturnih, gospodarskih in drugih nacionalnih institucij in organizacij. Med prisotnimi naj posebej omenimo vršilca dolžnosti bana Dravske banovine g. dr. Pirkmajerja, pomočnika komandanta dravske divizije generala Popovića, načelnika štaba polkovnika Milčevića, ljubljanskega župana dr. Puca z občinskimi svetniki, zastopnika Jugoslovansko-češkoslovaške lige g. Rasta Pustoslemška in g. Borika i. dr. Poleg tega so tudi številni odlični zasebniki iz meščanstva manifestirali s svojim svečanostnim posetom svojo bratsko ljubezen napram zavezniškemu češkoslovaškemu narodu.

Proslava čsl. praznika v Nišu

Niš, 28. oktobra. AA. Sinoči se je vršila svečana seja občinskega odbora o priliki češkoslovaškega narodnega praznika osvobodjenja. Sejo so prisostvovali vsi občinski odborniki niške občine, predstavniki humanih, patrijotskih in ostalih organizacij in veliko število občinstva. Sejo je otvoril predsednik občine Cardarević, ki je dal besedo prof. Tonkoviću, ki je orisal zgodovino postanka Češkoslovaške. Odbor je soglasno sklenil, da se bo Mišarska ulica imenovala Masarykova ulica. S seje je bila poslana češkoslovaškemu poslaniku v Beogradu g. Flidru pozdravna brzojavka.

Pozdravi čsl. poslaniku

Beograd, 28. oktobra. AA. Povodom češkoslovaškega narodnega praznika je sprejel češkoslovaški poslanik g. Flider sledečo brzojavko:

Selce. Z vso prisrčnostjo in ljubeznijo ter z velikim navdušenjem in radostjo se pridružujemo proslavi osvobodjenja češkoslovaškega naroda. Ljubezen za ljubezen, zvestoba za zvestobo. Načelnik občine Antič-Cvetič, za sokolsko župo dr. Karlović.

Napredovanja v sodni službi

Beograd, 28. oktobra. I. Po ukazu Nj. Vel. kralja so napredovali v III-1: a) kanclijski oficijali III-2 Rožane Anton pri srezkem sodišču v Cerknici, Bežal Rudolf pri srezkem sodišču v Slovenski Bistrici, Fürst Ludvik in Fras Janko pri srezkem sodišču v Šmarju; b) kanclist III-2 Kogej Anton pri srezkem sodišču v Velikih Laščah, Bervar Adolf pri okrožnem sodišču v Celju, Pavliček Maks pri srezkem sodišču v Radečah, Remeč Angel pri srezkem sodišču v Slovenski Bistrici, Kralj Alojzij pri srezkem sodišču v Litiji, Perhace Fran pri okrožnem sodišču v Mariboru, Weber Milka pri deželnom sodišču v Ljubljani in Gostič Janko pri višem deželnom sodišču v Ljubljani.

Beograd, 28. oktobra. I. V petek 31. t. m. ob 17.30 priredi Jugoslovanska nacionalna centrala mednarodne antante za borbo proti III. internacionali po radiju predavanje o predmetu: Rdeča vojska proti rdeči vladi.

Napredovanja v železniški službi

Beograd, 28. oktobra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra za promet napredovali pri direkciji državnih železnic v Ljubljani: za uradnika 4/I Frane Hojca sedaj 5/I in še odseka, za uradnika 5/I Ivan Gapunac in Feliks Lenart, dozda 6/I, za uradnika 6/I Miroslav Bunčig, dr. Leon Dekleva, inž. Riko Šapla dozda 7/I, za uradnika 1/II Maksimiljan Hubalek, Ivan Zorec, Ivan Podboj, Josip Božić, Andrej Matej, Martin Košut, Alojzij Kavšek, Josip Grilec, Fortunat Fink, Oroslav Ilčič, Josip Cerin, Josip Jenko, Franc Pustoslemšek, dozda 1a/II, Josip Vadenov, Franc Rožanc dozda 2a/II, za uradnika 2/II Edmund Bevac, Anton Gostič, Mihael Rožanc, Janko Medved, Janko Vranjek, Viktor Jeruc Alojzij Veber, Anton Jamšek, Valentin Čebanec dozda 2b/II, Franc Visenjak, Viljem Klemenc, Franc Miler, dozda 3/II, za uradnika 1/III Nikola Kusterc, Josip Pšeničnik, Vojteh Ceraj-Cerić, Josip Stariha, Josip Stojković, Franc Bišljan, Ivan Urh, Franc Dragar, Ludvik Deisinger dozda 2/III.

Zakon o izvenspornem postopku

Beograd, 28. oktobra. AA. V ministertvu za pravosodje je sestavljena posebna strokovna komisija za izdelavo predloga zakona o izvenspornem postopku. Predlog zakona o izvenspornem postopku je bil poslan vsem gospodarskim organizacijam v državi v presojo.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 28. oktobra d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: v severnih Alpah začasno, toda le mimoidoče lahko izboljšanje vremena. Novi snežni viharji v višjih položajih. V južnih Alpah novo poslabšanje vremena.

Težke posledice neurja in povodnji

Maribor, 28. oktobra.

Zadnje neurje in poplave, ki so mu sledile, so napravili zelo veliko škodo poleg drugega tudi na vseh cestah v mariborski okolici in v obmejnem ozemlju. Od vseh strani prihajajo poročila, da so se utrjali veliki plazovi in ponekod popolnoma ustavili promet.

Na cesti Jarenina-St. Ilj v Slovenskih gorah je v bližini jareninskega dvora velik plaz zasul cesto, tako da so morali na njej promet popolnoma ustaviti. Ceste proti Sv. Jakobu in Mariji Snežni so zasuli nešteti plazovi. Tudi na njih so ustavili vsa promet. Novo cesto St. Ilj-Velka je zasulo na raznih mestih šest velikih plazov. Na novo cesto Bresternica-Sv. Križ, ki jo okrajni cestni odbor šele gradi, je trčil velik kompleks zemlje, odnesel ograjo in velik kos obrambnega zidu. Tudi na tej cesti je promet ustavljen. Prav tako je zasul velik plaz staro banovinsko cesto v dravski dolini in sicer pri Fali.

Tudi na raznih drugih cestah, tako pri Sv. Lovrencu na Pohorju so plazovi ustavili promet. Na Meljskem hribu so se tik nad cesto proti Sv. Petru zrahljale velike skale laporja, tako da je nevarnost, da se vsak hip zrušijo na cesto ob Dravi. Zato so tudi na tej cesti ustavili promet in postavili straže. Skale bo treba odkriti, nakar bodo šele dovolili, da se na tej cesti spet uvede prost promet.

Tudi iz širše okolice mesta prihajajo vesti o sličnem razdejanju na cestah, ki so prav sedaj v času prevoza kmečkih pridelkov, vina itd. tako kruto potrebne. Neurje in njegove posledice so postale naravnost usodne za naše gospodarstvo.

Deževje, sneg in plazovi

Zagorje, 27. oktobra.

V soboto je pri nas celi dan deževalo; proti večeru se je vili ploha, vsled česar sta potoka Medija in Kotredečca vidno naraščala. Zvečer ob 10. uri je Kotredečca že izstopila in poplavlja vso dolino doline. Posestniki ob potoku so rešili pravočasno živino in druge premičnine, ki bi jih voda odnesla, tako da ni napravila poplava občutnih poškodb. V hišah blizu potoka so bili celo noč na straži, ker so se bali večjih poplav. Tudi Medija je izstopila na Izlakeh blizu Bregarja ter poplavlja cesto in ozko dolino ob njej; škoda ni napravila nobene. Pač pa se je ponižala cesta na mestu, kjer je speljan vodovod za Toplice; zaradi pritiska zemlje na vodne cevi ostanjejo Topličani najmanj 2 dneva brez vode. Tudi oporno zidovje ob Mediji so poškodovali razjarjeni valovi — in v Vorleku se je plazovje začelo zopet premikati.

Izkazalo se je, da bo treba v najkrajšem času misliti na regulacijo struge Kotredečce in Medije, posebno ob izlivu prve v drugo; struga Medije je tam ozka in tako izstopi ojačena Medija ob vsakem večjem deževju na tem mestu.

Popolnoma je padla temperatura pod ničlo in po vseh okoliških hribovih je zapadel več centimetrov debel sneg, ki sega nizko v dolino. Če tudi je v nedeljo dopoldne ponovno deževalo, vendar dež ni mogel pregnati mrzlega konkurenta in tako so še danes vsi odeli z belo ojejo.

Cesta se je usedla skoro za 40 cm

Že včeraj smo kratko poročali, da se je pod Zagorjem vsled plazovja znižala cesta ter je pritisk zemlje pretrgal vodovod za Toplice. V ponedeljek so na tem mestu izkopali 3 metre v globino in popravili vodovodne cevi; v torek je bil vodovod zopet v redu.

Plazovje se sega izpod pokopališča okrog 20 m v širini in 200 metrov v dolžini proti rudniški dovlačilni progi. Zemlja je tu večinoma ilovnata z večjimi izvirki, ki povzročajo, da se zemlja stalno niža in drči polagoma nizdol. V nevarnosti je pokopališče, kjer so po izpovedi nekaterih starejših vaščanov tudi izvirki, ki lahko sčasoma pripomorejo do drčenja celega pokopališča, ako se temu pravočasno ne odpravi. Cesta se je znižala za okroglo 40 cm ter je prehod za težje vozove nemogoč. Sicer se je na tem mestu že večkrat radi znižanja nasipa-

valo, kar pa ne pomaga dolgo, ker se pri prvem večjem deževju zopet zemlja usede.

Okrajni cestni odbor bo moral na tem mestu nevarnost plazov preprečiti. Postavili naj bi se ob obeh straneh ceste močni oporni zidovi, ki morajo temeljiti na trdno podlogo. Enake podpore naj bi se postavile še najmanj dve na prostoru od ceste do pokopališča, in to v odmerjeni razdalji, ki naj bi že takoj v početku zadržale drčenje, nakar je pokopališče izven nevarnosti. Kanalizacija tega terena bi varnost še zvišala.

Ker je na tem mestu do trdne podloge po sedanjem preiskovanju precej globoko, bo omejeno delo zvezano s precejšnjimi stroški, ki se bodo z odlašanjem še gotovo povečali. Zaenkrat so se nabili ob cesti hrastovi stebrički, ki bodo zadržali nadaljnje plazovje začasno; ker pa drči gotovo vsa zemeljska plast, ki leži na kameniti podlogi, moramo že sedaj računati s tem, da se bo ob prvem večjem deževju usedla in premaknila.

H. P.

Poplava pri Litiji

Potok, ki teče skozi Švarcovo hosto, je vsled obilnega dežja precej narasel in je voda nanosila toliko peska, da se je struga zamašila. Voda je prestopila bregove, zalila njive in cesto, ki pelje na Ponoviče. Ljudje, ki so prihajali po tej poti v nedeljo k sv. maši, so morali tu napraviti velik ovinek po hosti, ker je bila cesta na treh mestih pod vodo.

Pesniška dolina pod vodo

Že četrta največja povodenj v oktobru

Šmarjeta ob Pesnici, 28. okt.

Po trajnih jesenskih nalivih je lepa, širna dolina, sredi katere leži župnija Sv. Marjeta ob Pesnici, manj ali več letošnjo jesen polna obsežnih mlak, ki niti v 2 mesecih niso izginile. Od sobote na nedeljo pa imamo v oktobru že četrto, tokrat največjo povodenj.

Voda je dva dni in dve noči drla na štirih mestih čez banovinsko cesto v širini nad 1 km ter mestoma nad pol metra visoko. Središče s šolo, cerkvijo in bližnjimi hišami je bilo na vse strani odrezano od ostale okolice ter je še danes kakor otok sredi jezera.

Mnogo vozov in avtov se je v nedeljo moralo vrniti, kajti niso si upali prebrsti po banovinski cesti deroče poplavne valove. Vedno so zastopniki domačinov vsa prejšnja leta naglašali višjim oblastem: »Ako preuredite našo cesto, za kar vam bomo hvaležni, ne zabite pred to preureditvijo izvršiti že nad 40 let pripravljajočo se regulacijo Pesnice, katere ne tira v obup samo zaradi vsakoletnih poplav kmetstvo ljudstvo naše lepe travnikov in njiv polne doline, marveč ovira vse promet in razdira ceste. Zaman so bile te opozoritve, zaman vse dosedanje prošnje za izvršitev regulacije Pesnice. Uničeni so zdaj še na njih ostali pridelki, uničena je vsa paša in najbrž uničeni so tudi prvi jesenski posevki. Težko prizadeti Marječani va vprašujejo: Ali res za nas ni pomoči? Kam naj se še obrnejo? Vediti, da obupavamo!

Nevarno narasel potok Ledava

Murska Sobota, 27. oktobra.

Po strašnem viharju in nalivu v noči od sobote na nedeljo je v nedeljo zjutraj silno razburila prebivalstvo vest, da grozi potok Ledava s poplavo. Takoj so alarmirali ognjegasce in občinski sluga ljudi, da se pripravijo. Voda je prestopila bregove in se razlila daleč po travnikih in gozdovih ter zalila Šiftarjev milin in poslopje na levi strani. Pri fazanariji je voda predrla nasip in bi del mesta gotovo zalila, če ne bi pravočasno popravili nasipa. Tik pri mestu je bila voda v Ledavi 3 do 4 metre nad nivojem mesta. Neprestano je stalo vse polno ljudi pripravljenih na nevarnih mestih z lopatami. — Ledava je zalila tudi vasi Polano in Černelavce, kjer je zlasti ciganska kolonija bila v hudi stiski. Svež je še spomin na veliko poplavo 12. novembra 1923, ki je napravila

kakih deset milijonov Din škode. Ledava je mirno tekoča rečica, ki ima poleti zelo malo vode. Ob hudih nalivih pa naraste do 7 m.

Sava narasla za poldrugi meter

Krško, 28. oktobra.

Deževno vreme preteklega tedna je zopet dvignilo Savo za poldrugi meter nad normalo, ki pa že polagoma upada. Čmerni dnevi se vrste z dežjem in solncem.

Proslava čsl. narodnega praznika

Škofja Loka, 27. oktobra.

Na manifestanten, dostojanstven način je škofjeloški Sokol izkazal svoje bratstvo in ljubezen severnim bratom, ki so ob najtežjih naših trenutkih brez oklevanja in pomišljanja prožili bratsko roko jugoslovenskemu Balkanu. Škofjeloška javnost je napolnila na večer prireditve, v soboto, dvorano v precej lepem številu. Navzoča sta bila škofjeloški župan Josip Hafner, starološki župan Anton Hafner, poleg oficirskega zbora, ki je korporativno prispel s priljubljenim komandantom polka polkovnikom Djordje Bulićem in njegovim namestnikom polkovnikom Lulićem. Zastopane so bile mnoge organizacije, društva in ustanove. Celotna slika je bila prav pestra, učinkovita in izbrana.

Slovesnost je otvoril podstarosta, prosv. referent br. Vinko Zahradnik, ki je imenom Sokola nazdravil vsem prisilcem. Zbrali smo se, da izrečemo bratskim Čehoslovakom svojo zahvalo, hvalečnost in da iznova utrdimo zavest slovenske skupnosti.

V daljšem govoru je nato očrtal duhovni in politični razvoj Čehoslovakov slavnostni govornik sodnik br. Batista. Govornik konča s Komenskijem: Tebe narod češki blagoslovjam, bodi mladika rastoča ob studentu — — — Živ bodi, narod posvečeni, v Bogu, ne umiraj, možje Tvoji naj bodo brez števila.

Ojačen orkester je izvajal po odsviravanju obeh državnih himen dvoje češkoslovaških orkestralnih potpouriej in fantazij koncertnega stila, potem pa je deklamiral Prihoda »Bratom Čehom«. Pevski zbor 30 članov je nato prednašal-mogočno in koralno »Byvali Čechovec, ki je občinstvo silovito navdušila; ko pa je razlegla po dvorani še bajnolepa »Što čutiš Srbine tužni...« ni hotelo biti ploskanja ne konca in kraja in je občinstvo še in še pozivalo pevce, ki jih je zbral v kratkem času odlični pevovodja, šef davčne uprave br. Adamič.

Zborovanje učiteljskega društva za marenberški okraj

Gospodarsko osamosvojeni ob meji bodo osamosvojeni tudi kulturno in narodno

Učiteljsko društvo za marenberški okraj je zborovalo 22. t. m. v Marenbergu. Dasiiravno so nekateri učitelji zelo oddaljeni v naših hribovskih krajih, vendar jih je bilo navzočih zelo lepo število.

Predsednik učiteljskega društva Stane je poročal o aktualnih šolskih in izvenšolskih zadevah, ki se tičejo učitelstva, posebno ob meji. Pozival je navzoče, da se strnejo v tesno falango k organizatoričnemu, gospodarskemu in kulturnemu delu, da tako v polni meri izpolnimo svoje poslanstvo.

Ob tej priliki se spominja obletnice koroškega plebiscita in v zvezi s tem oriše današnje razmerje glede na vpliv nemstva v obmejnih krajih.

Društvo bo še nadalje smoteno delalo na gospodarskem programu, ki si ga je začrtalo, kajti tako delovanje je za obmejne kraje edino pravilno. Gospodarsko je treba predvsem osamosvojiti narod na meji, potem se bo tudi kulturno in nacionalno osamosvojilo.

V znamenju gospodarskega programa sta se vršila dva referata, ki sta se podrobno bavila s stanjem gospodarstva ter kulturnega in nacionalnega življenja naših ljudi na meji.

Učitelj Miklavc Franc je obravnaval »Življenjske in gospodarske prilike v marenberškem okraju«, kjer je podal podrobno stanje in smernice, kako to stanje izboljšati.

Predsednik Terčak pa je podal v »Gospodar-

ski in kulturni sliki« podrobno stanje splošnega gospodarstva s statističnimi podatki. V kulturni sliki pa obravnava razmerje med gospodarstvom in kulturo ter vzroke gospodarskega in kulturnega padca obmejnih slovenskih kmetov po germanizaciji.

Društvo sklene, da se referat objavi v celoti v stanovskem ali kakem drugem listu. — O pokrajinski skupščini je podal točno in vsestransko podrobno poročilo članstvu šol. upr. Lešnik Mirko.

Z zadovoljstvom vzame učiteljsko društvo na znanje, da je spor med centralo in poverjeništvom likvidiran. — Društveni odbor si je stavil za nalogo, da zbere domoslovni material svojega okraja, da te vrednote ne zapadejo pozabljenju ter da se povsod, kjerkoli je mogoče, ustanove kmetijsko-nadaljevalne šole, da tako prebivalstvo vzljubi svojo zemljo in svojo lepo in mogočno državo Jugoslavijo.

Občni zbor učiteljskega društva za kranjski okraj

Kranj, 27. oktobra.

Učitelji in učiteljice kranjskega okraja so se zbrali v soboto na zborovanju v Kranju, ki je poteklo v lepem soglasju za stanovsko stvar, čeprav je društvo do poverjeništvu UJU v Ljubljani v precej ostri poziciji. V interesu dobri stvari je, da se obstoječa nesoglasja čimprej uredijo, ker taka trenja ne donajajo prav nikomur koristi. Zborovanja se je udeležilo 59 učiteljev, ki so zasedli ob 9. uri prostore na dekliški šoli v Pungartu.

S pozdravom na članstvo prehaja predsednik društva tov. Josip Lapajne v daljših izjavah na sodobno gospodarsko krizo, ki grozi zavzeti še hujše mere. V prisrčnih besedah se spominja Čehoslovakov, ki so se izkazali kot naši vztrajni in odkriti zavezniki in prijatelji. Moralne opore jim nikdar ne pazimo. Preživeli smo desetletno koroškega plebiscita, ki je uprav nazorno pokazala kje se imamo dovolj učiti. Doba nacionalizma nam narekuje, da se poglobimo v njega bistvo, ki ne narekuje praznega besedičenja, temveč tirja značajnih, zrelih in odločnih mož.

Referent kmetijskega in nadaljevalnega šolstva pri banki upravi g. Trošt predava o kmetiskem vprašanju sploh in o odnosih kmeta do kmetijskih in gospodarskih šol, ki se morajo tudi v naši banovini razviti, uveljaviti in pritegniti k pouku vso kmetijsko mladino.

V Dravski banovini imamo 53 kmetijskih in 43 gospodarskih nadaljevalnih šol. To šolstvo je imelo 1644 učencev, stroški pa so znašali 382.205 Din. Nagrade izplačuje banovina. Upa se na otvritev 15 do 20 novih učnih zavodov. Gosp. svetnik je žel za svoja tehtna in važna izvajanja zahvaliti vsega učiteljskega.

Funkcionarji društva dajo poročila. Delegati poročajo podrobneje o poteku pokrajinske in državne skupščine. Marsikaj se pove, razbistri in doprinese. S 37 glasovi se sprejme več točk glede popravkov in netočnosti v stanovskem tedniku. Odbor prejme absolutorij. Pred volitvami se ugotovi, da proti predlogu tov. Debeljaka iz Škofje Loke za razdelitev društva ni pomislekov. Učitelstvu škofjeloškega sodnega okraja je prosto, da si ustanovi lastno društvo.

V novo upravo so izvoljeni tov: Lapajne, Horvat, Malenškova, Slaparjeva, Rupret, Demšar, Hafnerja in za namestnici tov. Urbančičeva in Zupančičeva.

Po vrlo lepem uspelem glasovanju se je ustalo učiteljsko pri »Jelenec«. Le prehitro je prišel čas ločitve, ko so z vlaki in vozovi odpravili na svoje službene kraje.

Dumping v Rusiji

Rus: »No, tudi zadnji vagon je odšel. Sedaj pa treba pas nategniti do zadnje luknje.«

Kultura

Iz naše drame

Snegulčica. Reprize.

V nedeljo popoldne je bila v dramskem gledališču prva otroška predstava letošnje sezone. V režiji prof. Šesta so dali Snegulčico, to staro, znano, priljubljeno odrsko pravljico, v kateri se pestro prepletajo vsi motivi, ki tvorijo standard tradicionalne mladinske književnosti: kraljica — hudobna mачeha, Snegulčica — lepa, dobra, nesrečna pastorka, zločin, ki ga dobri, ubogi lovec Radmir ne more spraviti čez svoje srce, palčki v gozdu, ki tiho, brez besede in pomisleka popravljajo vse, kar ljudje store zlega, in na koncu princ, ki ga sam Bog prinese v sredo največje nesreče, da vse lepo poravnava in se s pregnano kraljičino poroči. Igra izzveni v vzpodbuden klic po dobroti in odpustitvi. — Režija je pravljico s preprežimi sredstvi spravila na oder in ohranila dejanje bliže resničnosti kakor prosti pravljичni fantaziji, pa tako, da je drobno občinstvo, ki je s svojimi materami in očeti od vrha do tal napolnilo gledališče, ves čas zanimala in navduševala. Lepa Snegulčica je bila gdč. Vida Juvanova, hudobna kraljica gdč. Mira Danilova, junaški kraljevič Jan, dobri ministar Jerman, ubogi lovec Potokar in prvi izmed palčkov gdč. Kukčeva — vsakdo je z dobršnim deležem pomagal pričarati iluzijo in domov grede sem čul, kako so morale matere otrokom dopovedovati, da vse to prav za prav ni res, da je vse skupaj samo igra — dokaz, da je iluzija uspeła.

Ko smo zadnjič zabeležili debut ge. Scherbanove v Pravljici o rajski ptici, smo imeli priliko s priznanjem pripomniti, kako lepo se je predstava od premijere sem dvignila in harmonizirala. Nekaj podobnega pa je treba reči tudi o reprizah Sna kresne noči (režija prof. Šesta) in Mladoletja (režija ravnatelj Golia). — Ljubavna dueta iz Aten v Snu (gdč. Boltarjeva, ga. Gabrijelečičeva, Jan, Zeleznik) sta po premijeri našla prav lepo formo, tako da sta z go. Šaričevom in gdč. Miro Danilovo dala pesniški, ljubavni pravljичnost igre adekvaten izraz. Pa tudi skupina atenskih roko-decev, ki jih vodi Daneš, je svojo komiko podala na mnogo dostopnejši način. Tudi Mladoletje Leonida Andrejeva, ki skoraj gotovo spada med najlepše stvari, kar smo jih letos videli na odru, je polagoma zadobilo še nekaj toplejših, simpatičnejših potez.

V tej studentovski drami vesele mladosti in žalostne ljubezni in bede, ki je že pri premijeri napravila močan vtis, je pri poznejših predstavah zlasti prvo dejanja doseglo sijaj lepo uspele skupinske igre.

G. Verdi: Moč usode

Kot drugo operno novost homo v tej sezoni slišali Verdievo trodejanko »Moč usode«. Opera ima predigro in troje dejanj, skupno osem slik. Verdi je kot operni komponist znan povsod. Ernani, Rigoletto, Troubadour, Traviata, Ples v maskah in Aida so stalno na repertoarju vseh opernih gledališč, manj znan je njegov Don Carlos, Moč usode, Simone Bocanegra, Rochester, Oberto in še nekaj prvih del. Vrhunec njegove tvorbe pa predstavlja poleg Aide še Othello in Falstaff. Zlasti Falstaffa je mogoče izvajati te

na velikih odrih, to pa že radi obilice večjih vlog.

Libreto za opero »Moč usode« je napisal Verdiju Francesco Maria Piave. Poleg tega je Verdi uglasbil še devet njegovih opernih besedil, med njimi Rigoletto, Traviato in Ples v maskah. Snov za libreto je Piave zajel iz starošpanske drame vojvode Rivas.

Vsebinska opre je sledeča: Prolog. Mestni Alvaro ljubi Leonoro de Vargas. Temu se protivi markiz Calatrava (njen oče) in don Carlos de Vargas (njen brat). Po nesrečnem naključju pade markiz, zadet od kroglice iz Alvarove pištole, ki se je sprožila sama, ko jo je Alvaro zagnal od sebe. Markizove poslednje besede: »ne bodi nikdar srečnejša veljajo Leonori.

1. dejanje. V vsaki gostilni se zbira narod. Leonora v moški obleki, da bi je ne spoznali. Njen brat Carlos kot »črn študent«, ki gre za osvetlo, vendar sestre ne spozna. — Leonora ločena od Alvara, preganjana od brata, vstopi kot mladenič v samostan. Menihi ne vedo, da je žena.

2. dejanje. Ponoči blizu Rima. Bojna postojanka. Alvaro kot kapetan pri Špancih. V veliki ariji razodene svojo usodo: kot sin ponosnih Inkov, ki so se uprli evropskim tiranom, je prišel v ječo in živi sedaj zapuščeni med tujci. Pomoti se Leonori, ki jo ima za mrtvo. Bojni truš. Alvaro, ki je spremenil ime v Hereros, reši življenje Carlosu, ki je prišel v taborišče tudi pod tujim imenom. Oba skleneta prijateljstvo. — Oficirski stan pri Velletri. Alvaro ranjen, Carlos izvojuje zmago. Carlos obljubi Alvaru Calatrava red. Pri tem imenu se Alvaro prestraši in prosi Carlosa, da bi uničil njegova pisma, ki jih je imel od Leonore. Carlos postane pozoren. Ko je sam, začne sumiti in hoče odpreti nismo. Vezan

s prisego, vrže pisma na mizo in iz zavojčka pade slika Leonore. Ko izve, da je Alvaro rešen, se razveseli, ker se bo sedaj lahko osvetil in zopet rešil čast svojega rodu. — Sejmišče. Po veselem vrvenju se snideta Alvaro in Carlos. Ta se da spoznati in pride do dvoboja. Straža pa oba razdruži. Alvaro zlomi svoj meč in sklene delati pokoro v samostanu.

3. dejanje. Samostan. Silka z lačnimi reveži. Carlos pride in vpraša po patru Rafaelu. Rafael (Alvaro) pride, spoznata se. Alvaro odkloni dvoboj, šele po udarcu v obraz oddrta oba iz samostana. — Pred eremitsko kolibo. Leonora pride in kmalu za njo Alvaro z besedami: »Ubil sem zadnjega Vargas. Leonora mu obljubi odpustitve, ako bo delal pokoro. Še vedno ga ljubi. Alvaro se zruši vsepotrt, Leonora umira. Prior »ključ: »Duša živi!«

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Sreda, 29. okt.: »Razbojnik«. Red D.

Četrtek, 30. okt.: Zaprt.

Petek, 31. okt.: »Gospa ministrica«, premijera.

IZVEN.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 29. okt.: Zaprt.

Četrtek, 30. okt.: »Moč usode«, premijera. Red C.

Petek, 31. okt.: Zaprt.

*

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sreda, 29. okt.: Zaprt.

Četrtek, 30. okt. ob 20. uri: »Dnevi našega življenja«. ab B.

Dnevne vesti

— Izšel je »Zakon o javnih beležnikih (notarjih)« v založbi tiskarne »Merkur« ter se dobi istotam po ceni Din 12.— za komad. V isti založbi sta izšla tudi »Zakon o pobijanju nelojalne konkurence« in »Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih uradov« v resoru ministrstva za promet. Naročila na tiskarno »Merkur«, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23.

— Šolske počitnice za praznike vseh svetnikov. Kr. banska uprava Dravske banovine poroča, da je poleg praznika vseh svetnikov 1. novembra pouka prost tudi vernih duš dan (letoš dne 3. novembra). Učenci, ki odidejo na dom iz šolskega kraja, se oproščajo šolske službe božje v nedeljo, dne 2. novembra. Učencem in učenkam se toplo priporoča, da pomagajo pri okrasitvi grobov trpinov iz svetovne vojne, narodnih borec in prosvetiteljev.

— Strokovni uradniški izpiti. Na dan 29. in 30. t. b. bodo v ministrstvu za gozdarstvo in rudniške strokovni izpiti uradnikov II. kategorije.

— Kostanjevica dobi davkarijo. S sklepom ministrstva financ se odpre v Kostanjevici za kostanjeviški srez sreska davčna uprava. Doselej je bila po zakonu o reformi finančne uprave ta davkarija ukinjena.

— Podpora netliški vinogradniški zadrugi. Poljedelski minister je odobrila podporo Vinogradniški zadrugi v Metliki v znesku 50.000 dinarjev.

— Vprašanje novega voznega reda. Posvetovalni odbor direktorije drž. železnice v Ljubljani bo imel v začetku prihodnjega meseca sejo, na kateri pride na dnevni red med drugim vprašanje, ki se tičejo prometa vobče, tudi prallog glede novega voznega reda. Zveza industrijcev v Ljubljani je poslala okoliščnicam vsem gospodarskim organizacijam in državi s prošnjo, da pošljejo konkretne predloge zastran novega voznega reda. (AA.)

— Kredit za zadružno šolo v Zagrebu. Na predlog ministra za poljedelstvo v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je odobren kredit 45.000 Din zadružni šoli v Zagrebu za njeno vzdrževanje.

— Beograjski bohem, ki hrani v postelji 12 milijonov. Leta 1928 je bila zima prav huda in je pregnala iz Beograda tudi znanega pesnika in kralja bohemo v Beogradu Tina Ujevića. Popihal jo je v rodno Dalmacijo in se ni več vrnil. Pred dnevi so na prošnjo njegovega stanodajalca knjigarnarja Ignjačevića s komisijo odprli bohemo sobo in našli poleg zelo neenavrednega inventarja (ženske spodnje hlače, ogrinjala itd.) v postelji tudi 12 milijonov Din v tujih valutah.

— Znaki za šolsko mladino. Prosvetni minister je dovolil, da učenci osnovnih, meščanskih, srednjih in strokovnih šol smejo nositi male bronaste znake, na katerih je izdelana minijturna plaketa Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Značke je izdelal beograjski kipar Zorislav Franjević.

— Kratkoročna menična posojila. Državna hipotekarna banka sprejema pri centrali in pri svojih filijalah prijave za kratkoročna menična posojila pod sledečimi pogoji: posojila se dajejo v mestih in trgih proti zastavitvi ustremljivih vknjižbo na prvo mesto in menici z dvema podpisoma. Menice morajo biti s trimesečnim okom. Obrestna mera znaša 8% letno. Rok za posojila je pet let.

— Tožba radi »Karadjordja«. V Sibeniku se je vršil v ponedeljek proces zaradi »Karadjordja«. Jadranska plovilna je tožila družbo »San Marco«, ki je lastnica »Morosinija«, ki je v noči od 5. na 6. julija zadel v »Karadjordja« in ga znatno poškodoval, za odškodnino 9 milijonov 700 tisoč Din. Proces je bil zaradi prihodnje zastopnikov italijanske družbe odgojen do 24. novembra.

— Škratitica in davica v Zagrebu. V Zagrebu kakor v drugih mestih se je pred zimo pojavila škratitica in davica, ki je zahtevala že precej žrtv. Trenutno je v mestu Zagrebu 58 obolelih na škratitiki, 23 pa na davici.

— Sava pada. Sava, ki je v zadnjem deževju močno narasla, od ponedeljka pada. Ta dan je dosegla že 3-08 m nad normalo.

— Zagonetna nezgoda služabnika »Seljaškega doma« v Zagrebu. Na dvorišču »Seljaškega doma« so našli onesvečenega služabnika Antona Glavina, za katerega se sedaj ne veda, kako se je ponesrečil. Ali je padel slučajno ali pa je hotel izvršiti samomor. Tudi ne vemo, odkod je padel, ali iz prvega nadstropja, ali iz drugega nadstropja, ali z drevesa na dvorišču. Že sinoči so poskušali Glavina zaslišati, vendar pa brez uspeha, ker on ni vedel, ali pa ni hotel nič povedati. Danes so odšli v bolnico redarji in detektivi, ki so hoteli Glavina zaslišati. Toda na vsa vprašanja jim je odgovarjal, da ne ve nič, da se sploh ne spominja, da bi bil od kod padel. Policija se sedaj trudi, da pojasni ta slučaj in da dožene, ali je Glavina padel po tuji krivdi na dvorišču, ali pa se je skušal sam ubiti in iz kakšnih razlogov.

— Preiskava v veliki Petanjekovi poneverbi. Preiskava glede velike poneverbe blagajnika Petanjke se nadaljuje in razkriva nove delikte defraudanta, ki je bil v službi nad 20 let in je užival popolno zaupanje svojih edupostavljenih. Za beg s poneverjenim denarjem se je pripravil prav dobro. Najprej so odkrili primanjkljaj 168 tisoč Din, doneveril je pa veliko več. Vsoto bodo šele določili, ker morajo pregledati knjige za več let nazaj. Petanjekova žena je Poljakinja in je gotovo vedela za možovo poneverbo. Bila je obločena vedno po zadnji modi. Petanjek je pobegnil najbrž v Nemčijo v Hamburg, odkoder hoče priti v Ameriko.

— Nočni napad. Včeraj okoli 0-30 uri ponoči je šel 38-letni tapetnik Anton Jerančič, stanujoč v Vodmatu, po Ljubljanskem polju. Preje je bil v neki pošastni gostilni. Ko je bil že daleč na polju, so ga trije moški napadli ter začeli obmetavati s kamenjem. Več kamnov je dobil v glavo s tako silo, da je padel na tla. Ko je že ležal na tleh, je k njemu skočil še neki napadalec, katerega Jerančič osebno pozna, ter ga začel prav močno obdelovati s težkim kamnom po glavi. Težko ranjenega na glavi so prepeljali v javno bolnico. Jerančič ima na več krajih lobanjo prebito. Policija je včeraj aretirala enega napadalcev. Pred sodiščem se bodo morali napadalec pač zagovarjati zaradi težkega zločina v slučaju, da poškodovanec podleže poškodbam na glavi.

Najtrpežnejša

in najbolj higijenična je aluminijasta kuhinjska posoda, katero dobiš najceneje in v največji izbiri pri tvrdki s železino 103

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35.

— Vreme. Včeraj se je vreme znatno izboljšalo. Bilo je sicer hladno, toda solčno. V Dravski banovini in tudi drugod se je včeraj začel barometer rapidno dvigati. V Dravski banovini za 1.9 do 7.5 mm, drugod pa celo za 3.9 do 10.8 mm. Barometersko stanje je včeraj v državi variralo od 749.4 do 760.2. Barometer je (v oklepajih dvig barometerskega stanja) včeraj ob 7. kazal: Ljubljana 758.7 (7.5), Maribor 751.8 (1.9), Zagreb 757.9 (7), Beograd 757.9 (6.6), Skopje 759.3 (9.9), Sarajevo 760.2 (7.9), Mostar 758.7 (10.8), Split 758.3 (9.5), Rab 759.7 (8.6), Vis 749 (3.9). Včerašnja jutranja temperatura se je gibala od 2 do 11 C. Termometer je ob 7. beležil: Ljubljana 3, Maribor 4, Zagreb 5, Beograd 7, Skopje 7, Sarajevo 2, Mostar 6, Split 10, Rab 11 in Vis 7. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 13 C, a najnižja 2.4 C. Drugače splošno mirno.

— Obleke in klobuke kemično čisti, barva in plisira tovarna Jos. Reich. 6603

— Krzno se dobi najboljšo in poceni pri tvrdki I. Knecht, krznar, Ljubljana Sv. Petra cesta šte. 4. 645

Ljubljana

Sreda, 29. oktobra 1930, Narcis. Pravoslavni: 16. oktobra, Gradimir.

Nočno službo v a. lekarni Bahovec na Kongresnem trgu, Usttar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

— Proslava čehoslov. praznika Sokola II. Sokol Ljubljana II. poziva vse svoje članstvo in naraščaj k proslavi čehoslovaškega praznika osvobođenja, ki bo jutri v četrtek 30. t. m. ob pol 20. uri v društvenih prostorih na realki. Udeležba strogo obvezna!

— Proslava Sokola I. Sokol I Ljubljana-Tabor priredi danes 29. oktobra ob 20. uri zvečer za telovadne oddelke in vse ostalo članstvo proslavo obletnice samostojnosti čehoslovaškega naroda in osvobođenja Južnih Slovanov izpod avstrijskega jarma. Proslava se vrši v veliki dvorani na Taboru vhod iz Vrhovčeve ulice. — Uprava.

— Ravnateljstvo mestnega vodovoda naznanja, da bo danes 29. t. m. začelo razkopavati Cesto za Gradom, ker bodo tam polagali nove vodovodne in plinske cevi. Zato bo cesta med Karlovsko in Streliško cesto približno 2 do 3 tedne za promet z vozili zaprta.

— Avtobusi na pokopališču. Mestni avtobusi bodo vozili od 29.—31. t. m. z Marijinega trga na pokopališče k sv. Križu od pol 2. ure popoldne do 7. ure zvečer vsake pol ure, v dneh 1. in 2. novembra t. l. pa cel dan. 684

— Schillerjevi »Razbojnik« se ponove v ljubljanski drami 29. t. m. za abonente reda D. Zasedba ista, kakor pri premijeri, režija prof. Šestova.

— Redni letni občni zbor Glasbene Čitalnice bo v torek 4. novembra ob 6. uri zvečer v sobi št. 6 Glasbene Matici, Ljubljana.

— Mestni popisovalni urad bo v četrtek in petek, dne 30. in 31. t. m. zaradi snajenja zaprt.

— Znanstvena predavanja. Danes 29. oktobra ob 8. uri zvečer se vrši v dvorani Delavske zbornice znanstveno predavanje. Predava gđ. Angela Vode o temi: Posledice izmalitvenih žlez za razvoj duševnosti. Sprejemajo se prostovoljni prispevki za luč in kurjavo. Udeležite se tega predavanja!

— Preložena slavnost. Zaradi nepričakovanih ovir so slavnost blagoslovitve in polaganja temeljnega kamna za visoko zgradbo Pokojniškega zavoda ob Dunajski cesti in Gajevi ulici preložili. Vabila ostanejo v veljavi. Dan proslave bo naknadno objavljen.

— Gospa ministrica. Pred nedavnim časom je proslavil najpomembnejši srbski dramatik in pripovedovalec 50-letnico svojega literarnega delovanja. Kot dramatik je Nušić v Jugoslaviji silno popularen in ni gledališča ali gledališke družine, ki ne bi naštetokrat izvajala njegovih dramskih del kakor »Sumljiva oseba«, »Narodni poslanec«, »Protekcija« itd. Nekaj Nušićevih del je po prevratu odigrala tudi naša drama in tej vrsti se pridruži »Gospa ministrica« s

premijero v petek 31. t. m., ki kaže vse posebnosti in vrline Nušićevega peresa. Drastično nam opisuje razmere in življenjske prilike svoje ožje domovine.

— Moč usode. Jutri v četrtek 30. t. m. se bo vprizorila prvič na našem odru Verdieva opera »Moč usode«. To delo je posebno v poslednjem času na repertoarju vseh evropskih gledališč in kaže v vseh svojih detajlih svojega mojstra, ki je napisal toliko lepih in sladkih melodij, kakor noben drug skladatelj vseh dob. Tudi libreto je močnejši kakor pa pri drugih, morda bolj znanih Verdievih operah.

— Za mestne uboge. Marsikdo si bo mislil, da je akcija proti beračenju v Ljubljani naperjena proti onemoglim in ostalim mestnim ubožcem in proti onim, ki so po nesreči v pomanjkanju. Toda temu ni tako in je ravno nasprotno res. Med prosjaki jih je bilo mnogo, ki so miloščino samo izkoriščali, medtem ko se pravi reveži niso niti upali ali mogli na cesto. Med njimi so taki, ki bolehalo že dolga leta in celo taki, ki nimajo potrebnega oblačila niti za beračenje. Vsi ti siromaki bodo sedaj deležni vsestranske podpore mestne občine, medtem ko se bo nadležne tujce odpravilo v njih domovne občine. Zelo hvalevredno je, da je našla akcija toliko odmeva med ljubljanskim prebivalstvom. Toda mnogo jih je še, ki bogšigavci iz kakšnih razlogov nočejo prisrčiti ubožcem na pomoč in se do sedaj še niso odzvali klicu mestne občine. Apeliramo na vse meščane, brez razlike stanu in poklica, da prispevajo po svojih močeh, da na ta način ublažimo bedno stanje najbednejših. Mestni magistrat bo prihodnje dni razdelil tablice med one, ki so podpisali izjave za akcijo proti beračenju, zato pozivamo še enkrat tudi one, ki teh izjav še niso podpisali, da to čimprej store, da se magistratu delo olajša pri dostavljanju tablic.

Najmodernejšie vzorce

ZAVES IN PERILA

namiznih in kuhinskih garnitur veže najfineje in najceneje

Matek & Mikeš, Ljubljana
Dalmatinova ulica šte. 13 628

— Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki bo v petek 31. oktobra ob 20. uri v telovadnici tehnične srednje šole (vhod iz Gorupove ulice). Predaval bo gosp. inž. Leo Knez o predmetu: Autogeni šiv v praksi v raznih panogah obrti in industrije. Vabljeni so člani, zainteresirani obrtniki in vsi, ki se zanimajo.

— Težka kolesarska nesreča na Tržaški cesti. Učenka osnovne šole na Viču Milena Remić stanuje pri svojih starših v Podsmreki ter hodi dnevno od tam na Vič v šolo. Njen oče je progovni delavec. Včeraj zjutraj je prav tako šla v šolo. Na Tržaški cesti pa jo je podrl neki kolesar s tako silo na tla, da je deklica obležala z zlomljeno desno roko. Pozneje so deklico prepeljali z rešilnim avtom v javno bolnico. Preiskava bo ugotovila, v koliko je kolesar zakrivil to nesrečo.

— Bukova drva, trboveljski premog in koks pri »Kurivcu«. Dunajska 33. tel. 8434 (na Balkanu). 199

Maribor

— Znani delavski voditelj dr. Živko Topalovič iz Beograda prispe danes v Maribor. Zvečer bo predaval v dvorani »Unica« o gospodarski krizi in delavstvu.

— Cerkevno imenovanje. Knezoškof lavantinski dr. Andrej Karlin je imenoval namesto pokojnega Martina Matka za stolnega prošta pomožnega škofa dr. Ivana Tomažiča. Slovesno ustoličenje bo v četrtek 30. t. m. zjutraj ob 8. uri v stolnici.

— Ljudska univerza v Mariboru. V petek 31. t. m. na predvečer Vseh svetnikov, bo v tukajšnji Ljudski univerzi primerna počastitev tega praznika s prireditvijo velikega predavalnega mojstra Flehnerja iz Dresdena. Recital bo indijsko legendo »Oči večnega brata«, ki jo je spenil znani dunajski pisatelj Stefan Zweig. Legenda je proslava vseh ponižanih in razžaljenih in goreči slavospev ljubezni do bližnjega. Predprodaja vstopnic pri ge. Zlati Brišnikovi in g. Höferju.

— Izredna seja uprave MSZ bo danes v sredo, dne 29. t. m. ob 18. uri. Zdravo! Tajnik.

— Jugoslovska strokovna zveza. JSZ v Mariboru prične danes v sredo s predavanji kulturne, socialne in gospodarske vsebine. Prvo predavanje o »Današnjem človeku z religiozne in socialne perspektive« bo imel ob 20. uri na Koroški cesti 1 prof. S. Cajnkar.

— Rušenje Stolnega hriba. Stolni ali Meljski hrib se je pričel vsled zadnjega deževja zopet rušiti. Veliki plazovi so docela zasuli cesto Maribor—Sv. Peter. Z odstranitvenimi deli so že pričeli.

— Nova premiera v našem gledališču. Jutri v četrtek zvečer bo v gledališču premiera na novo režirane in inscenirane drame ruskega pisatelja Leonida Andrejevega »Dnevi našega življenja«. Vsebinska je zajeta iz moskovskega študentovskega življenja pred vojno. Med dejanji se bodo pele originalne ruske pesmi in romance.

— Sejem za prašiče. Na zadnjem sejmu v Mariboru je bilo 299 prašičev. Prodajali so se mladi prašiči 5 do 6 tednov stari po 90—100 Din, 7 do 9 tednov 150—200, 3 do 4 mesece

250—300, 5 do 7 mesecev 400—450, 8 do 10 mesecev 540—650, 1 leto stari pa po 900 do 1000 Din. Meso se je prodajalo: kg žive teže po 10 do 13, mrtve teže pa 15 do 17 Din. Prodanih je bilo skupno 216 prašičev.

— Toplejše vreme. Po zimskih viharjih in snegu je v ponedeljek in v torek postalo nenavadno toplo, tako da je sneg po obronkih popolnoma skopnel in je ostal samo še na vrhovih Pohorja in Kozjaka.

— Nezgode. Slikar Ernest Lisk, star 34 let, je v ponedeljek popoldne na Grajskem trgu padel pod tovorni avto trdke Sluga in si poškodoval levo nogo. Petletni Zoran Černetič je istega dne popoldne tako nesrečno padel, da si je razbil levo koleno. Pomoč je obema nudila rešilna postaja.

— Čudna mati. V ponedeljek dopoldne je prinesla neka služkinja k gospej K. v Slovenski ulici leto dni starega otroka moškega spola in ga tam pustila. Ker se služkinja ni vrnila, je gospa popoldne obvestila policijo, ki je odredila, da je otroka prevzel dežji zavod. Za čudno materjo so uvedli poizvedovanje.

— Nesreča. Na domačem pragu si je v ponedeljek pri padcu zlomil desno nogo 18letni Fran Robič pri Sv. Križu. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

— Policijska kronika. Zaradi razgrajanja sta bili v ponedeljek aretirani dve osebi, tretja je romala k »Grafu« radi pijanosti, četrta pa radi odгона v pristojno občino. Prijav in poročil, zopet po večini prometnih, je bilo 19.

— Vlom v podstrešju. V zadnjih dneh je nekdo vlomil v podstrešje upokojenca Josipa Ebnerja v Slovenski ul. 12, odprl dva kovčega in dva zaboja ter ukradel par čevljev, nekaj perila in drugih predmetov.

— Izgubljeno. Trgovski potnik Adalbert Majerčič je v ponedeljek izgubil aktovko, v kateri je imel razne stvari v vrednosti krog 1000 Din. Istega dne je hišni posestnik Josip Tscharre izgubil na Aleksandrovi cesti 150 Din vredno zlato zapestno verižico.

— Bik je napadel v ponedeljek posestnika Frana Kitaka in ga težje poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

— Iz Hoč. Občinski svet je sklenil razširiti dosedanje šolo v šestrazrednico. Zaradi tega bo prihodnje leto zgradil za učiteljsvo posebno stavbo. — Sokolsko društvo v Hočah bo priredilo v nedeljo 2. novembra igro »Čudežne gosli«. Isto društvo pripravlja za predvečer praznika našega ujedinjenja slavnostno akademijo.

Celje

— Obisk visokih upravnih uradnikov. V soboto se je na svojem inspekcijskem potovanju ustavil v Celju generalni inspektor notranjega ministrstva g. Aleksander Kuzmanović. Posetil je Predstojništvo mestne policije in se informiral o nekaterih važnih zadevah, ki se tičejo mestne policije. Včeraj pa se je mudil v Celju okolišni inspektor g. dr. Schaubach iz Maribora.

— Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okoličje. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent Zbornice v torek 4. novembra od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritličje levo. — Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

— Predavanje o konvenciji o osemurnem delavniku bo imel v petek 31. t. m. ob 20. uri v spodnjih prostorih Narodnega doma g. Vladimir Pfeifer, tajnik zagrebške Delavske zbornice ter predsednik Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije. Ker bo ta konvencija v kratkem predložena tudi naši vladi v ratifikacijo, se priporoča vsakemu delavcu in nameščencu, da se predavanja udeleži.

— Štetje grobov za Vse svete se bo tudi letos vršilo na obeh celjskih pokopališčih. To štetje priredi »Rdeči križ«. Plemenite naloge tega društva so znane vsakomur; zato odbor vljudno prosi, naj bi se vsakdo ob spominu na svoje drage pokojne spomnil tudi »Rdečega križa« ter mu pomagal najsí tudi z najmanjšim darom.

— Smrtna kosa. V javni bolnici je 28. t. m. umrl 7-mesečni Vlado Frišek, sin progovnega delavca iz Sv. Vida pri Grobelnem. Podlegel je škrlatinki.

— Grob neznanega vojaka v Celju. Na onem delu mestnega pokopališča, kjer so pokopane žrtve svetovne vojne, se nahaja v prvih vrstah grob z napisom: Vojak neznanega imena. Baš ta grob in napis ter križ pa sta že močno propadla. Ne bi kazalo, vsaj ta grob za bližnje Vse svete popraviti in primerno okrasiti, da se s tem primerno počasti grob neznanega vojaka.

— Borza dela v Celju išče: 4 konjske hlapce, 4 hlapce za govejo živino, 1 pastirja, 1 hišnika, 1 lončarja, 1 pečarja, 1 steklarja, 1 kleparja, 1 mizarja, 2 sodarja, 7 čevljarjev, 1 peka, 1 raznašalca kruha, 8 vajencev, 2 kmetski gospodinj, 21 kmetskih dekel, 1 poljsko delavko, 2 šivilji perila, 3 natakarike, 1 hotelsko sobarico, 1 gostilničarsko kuharico, 3 navadne delavke, 5 kuharic, 13 služkinj, 1 sobarico, 1 postrežnico, 2 pestunji, 4 vajenke.

— Racija. V ponedeljek je policija napravila racijo na vse sumljive osebe, ki postopajo po mestu. Pred kapucinskim samostanom so prijeli sedem moških, brezposelnih delavcev, ki so čakali na brezplačno kosilo. Bili so aretirani in po zaslišanju z odgonom poslani v svoje domovinske občine.

Zlatorog-terpentinovo milo varuje vaše perilo

Štiri ure nezavesten na dnu dimnika

Nenavadna nesreča dimnikarskega pomočnika, ki je ležal v gostem in dušljivem dimu med opoldanskimi urami — Težavna reševalna akcija

Ljubljana, 28. oktobra.

V Gosposki ulici se je danes okoli 2. popoldne zbirala večja množica radovednežev pred starodavno hišo št. 3, ki je sedaj last veletrgovca g. Karla Preloga. Med ljudmi je šla govorica, da se je neki dimnikar v dimniku ponesrečil in da je z višine padel kakih 15 m globoko, kjer je nezavesten obležal. Kronika res kmalu ne beleži tako izrednega dogodka, da bi dimnikar ostal med opoldanskimi urami, ko povsod kuhajo kosilo, v dimniku, kjer bi ga dim gotovo zadušil.

Pri dimnikarskem mojstru I. Schauerju, ki stanuje v Jeranovi ulici, je zaposlen mlad dimnikarski pomočnik 19letni Andrej Rihtar. Danes okoli 10. dopoldne je prišel v Gosposko ulico k g. Prelogu, da bi ometel dimnike. Prišel je z ometanjem velikega in širokega dimnika, ki veže kuhinje in peti stanovanj v I. in II. nadstropju hišnega pročelja. Odšel je v podstrešje, tam odprl dimnikova vrata in začel ometati. Svoje »šlapec« je pustil pri dimniku. Pogledal je v zunanost dimnika in nato hotel splezati vanj. Rihtar je najbrže izgubil ravnotežje, spodrsnilo mu je, in padel je v globino dimnika v I. nadstropju, kakih 15 m globoko. Tu je običaj nekoliko omamljen. Najbrže je sprva klical na pomoč, toda nikdo ga ni mogel slišati. V dimnik se je valil čez opoldne ves dim in začelo mu je postajati slabo. Moči so ga zapuščale. Od minute do minute ga je bolj dušilo. A od nikoder nobene pomoči!

Nepričakovana rešitev

Pri dimnikarskem mojstru Schauerju so se opoldne silno čudili, da ni bilo h kosilu pomočnika Andreja Rihtarja. Vsi so se spraševali: »Kje je vendar ostal Andrej?« Vedeli so, da je dopoldne snalil dimnike po Gosposki ulici, toda noben ni mogel dati pravega odgovora, kam naj bi bil šel pomočnik Andrej. Bili so resno v skrbeh zanj. Mojster je naposled naročil pomočniku Francetu Puhu, naj gre po kosilu pogledat in povpraševati v Gosposko ulico, kaj je z Andrejem. Pomočnik Puh je prišel v Prelogovo hišo ter začel spraševati po svojem tovarišu. Izvedel je, da je okoli 10. dopoldne odšel Andrej v podstrešje, a da se potem ni več prikažal in se ni zgledal pri nobeni stranki. Pomočnik Puh je odhitel v podstrešje. Tu je zapazil Andrejeve »šlapec« tik dimnika. Vrata v dimnik pa so bila odprta. Nagnil se je v dimnik ter zaklical:

»Andrej! Andrej! Kje si?«

Iz globine dimnika se je začul votel, obupen glas:

»Tukaj sem! Pomagaj mi! Zadušim se!«

Pomočnik Puh, ki ni imel seboj nikakih reševalnih sredstev, je odhitel ter obvestil hišnega lastnika o nezgodi. S Prelogove trgovine so 13.40 telefonirali po gasilce, ki naj bi pomagali spraviti dimnikarja Andreja iz dimnika. Šest polidnih gasilcev je na lice mesta odhitelo z orodnim vozom.

Reševalna akcija

Polidni gasilci so najprej odhiteli z močnimi vrvmi v podstrešje. Gasilci so na prvi pogled spoznali nevaren položaj dimnikarja. Vprašali so ga skozi vrata: »Ali se lahko privežete? Vrhemo dol rešilno vrvi!«

»Se bom privezal« je bil komaj slišen dimnikarjev odgovor. Gasilci so nato vrgli vrv doli in jo čez nekaj minut potegnili kvišku, toda prazno. Rihtar je ni imel več toliko moči, da bi se privezal ali držal za vrv. Kaj sedaj storiti? Andrejev tovariš, dimnikar sedaj Puh se je sam prijavil, da ga naj spuste po vrvi doli in da bo on privezal že nezavestnega tovariša. Vzel je seboj tudi grebljo. Puh je močno privezal Rihtarja na vrv. Gasilci so potegnili, toda zaman. Bilo je zelo tvegano, kajti dimnikar Andrej je že popolnoma omagal.

Prebiti so morali dimnik

Gasilci, videč zelo opasen in smrtonosen položaj dimnikarjev, so odhiteli s podstrešja v I. nadstropje do mesta, kjer se pričinja dimnik. Hišni lastnik g. Prelog je gasilcem šel zelo na roko ter sam izjavil:

»Napravite na moje stroške vse, samo da rešite dimnikarja.«

S krampi so gasilci takoj začeli odkopavati zid pri dimniku. Na tistem mestu je bila stena k sreči tenka ker so tam bila sivečasnno velika dimniška vrata. Kmalu so napravili tako veliko luknjo, da so mogli iz dimnika potegniti že nezavestnega dimnikarja Andreja Rihtarja. Nudili so mu v okrepčilo nekoliko konjaka ter mu hkrati odpeli bluzo. Prišel je kmalu k sebi. Rešilna akcija se je posrečila okoli 2.15. Andrej Rihtar je bil torej nad 4 ure v dimniku

med najhujšim opoldanskim dimom. Res je prav čudo, da se ni med tem časom zadušil.

Njegov tovariš France Puh je bil le nekaj časa v dimniku, pa je potem iz njega prilezel ves poten in poln sveže žilindre.

Z rešilnim vozom so potem odpeljali Andreja Rihtarja na njegov stanovanje v Trnovo. Popoldne je doma kmalu prišel popolnoma k sebi. Drugače se Rihtar ni poškodoval.

Priporočljivo bi bilo za vse dimnikarske mojstre, da bi pošiljali v velike hiše ometat saje najmanj po dva pomočnika, da lahko ob kakšni morebitni nesreči tovariš priskoči ponesrečencu takoj na pomoč. Mislimo, da v tem pogledu obstoje tudi neki predpisi.

Prosvetni tečaj ZKD v Šoštanju

Maribor, 27. oktobra.

Včeraj je mariborska Zveza kulturnih društev priredila v dvorani kinematografa v Šoštanju celodnevni tečaj, katerega je vodil tajnik, novinar g. Vekoslav Spindler. Tečaj je v vsakem oziru zelo dobro uspel. Dvorano so dopoldne napolnili v prvi vrsti delavci in kmetje, pa tudi inteligenti in ženske, popoldne pa je prevladovala šolska mladina. Predavanja so bila od 9. do 13. ter od 14. do 16. ure.

Prvi je predaval tajnik g. Spindler o potrebi izpopolnjevanja splošne izobrazbe in o delu ter nalogah prosvetnih organizacij. Strokovni učitelj g. Ivan Robnik iz Maribora je govoril o trajnem bistvu človeka in njegovem harmoničnem razvoju za ustvaritev dobrega značaja, dobre družine ter dobrega naroda. Isti predavatelj je govoril tudi o harmoničnem zedinjevanju vseh treh delov našega naroda, Slovencev, Hrvatov in Srbov po intencijah Nj. Vel. kralja Aleksandra. Tretje, odnosno četrto predavanje je obravnavalo uporabljanje modernih načinov gospodarjenja v kmetijstvu. Besede je ponazoril tudi film »Novi čas zahteva boljše delo«.

Obe popoldanski uri sta pa bili posvečeni smernicam moderne higijene s ponazoritvijo s filmom »Kako očuvamo svoje zdravje«. Tečaj je vzbudil zelo veliko zanimanje in vsi posetniki so izrazili željo, da bi Zveza kulturnih društev v Mariboru priredila še več takih tečajev in predavanj.

Kako je bil obstreljen A. Perko

Vel. Globoko, 27. oktobra.

Glede na članek »Divji lovec ga je obstrelil«, ki smo ga priobčili 26. t. m., nam je obstreljeni Alojz Perko poslal sledeče pojasnilo o dogodku: Dne 19. oktobra je priredil g. Zajc, najemnik lova občine Krka, velik lov (brakado) na zajce in lisice (ne pa na srne, kot se glasi pomotoma v prvem poročilu).

Povabljeni lovci smo se sestali na določenem kraju. Bilo nas je pet; vse sem sam postavil na čakališča (štante), prazno sem pa zasedel sam. Po prvem pogonu mi priteče nasproti srna, katere pa nisem hotel streljati kot vreden lovec. Pritekla mi je na 10 korakov. V tem trenutku poči puška iz grmovja. Obrnem se v smer, odkoder je padel strel, ter zakličem: Stoj, ne streljaj srne! in dvignem roko ter zagledam človeka s puško, naravnost proti meni obrnjeno iz grmovja. Ta trenutek že poči drugi strel, kateri je zadel mene. Dobil sem več šiber, eno v desno stran prsi, druga me je obšla sence ter prebila uho, tretjo pa v spodnji del života v stegno. Več šiber je šlo tudi skozi rokav, ne pa v komolec. Nekaj tudi skozi videti je, kakor bi z namenom ustrelil name, upam pa, da tega ni naredil, ker smo bili znani in v nikakršnem sovraštvu. Tudi okrevam bom, upam, kmalu.

Izginil je avto

Včeraj v torek popoldne se je pripeljal gosp. Ivan Ogorevc, nečak državnega pravdnika g. dr. Ogorevca, splošno znan pod domačim imenom Funtek iz Škofje Loke po opravih v Ljubljano. Pripeljal se je s prijateljem s svojim avtomobilom znamke Fiat. Po končanih opravkih je pustil avto pred restavracijo »Zvezdica« in odšel v kino, nato pa še malo posedel v kavarni. Ko se je hotel odpeljati domov, avtomobil ni bilo nikjer. Garderobier v »Zvezdici« je videl, da sta dva neznanca z nožem, ki sta si ga izposodila od nekega pasanta, odprla motor in se odpeljala neznanokam. Hotel jih je zadržati, ker je vedel, da to ni njihov avto, ona

sta mu odgovorila: »Saj vemo, da je Ogorevc v kavarni.« Mislil je, da sta se odpeljala z dovoljenjem lastnika in jih je zato pustil. Gosp. Ogorevc je takoj obvestil po telefonu policijo ter se vrnil v kavarno »Zvezdica«, da tam počaka in posluša godbo. Rajši bi pa gotovo poslušal brenenje svojega motorja. Ni verjetno, da gre za tatvino, najbrže je to le šala, vsekakor pa jako neumestna šala Ogorevčevih znancev.

Ormož

Zborovanja. V nedeljo dne 26. t. m. bi se imelo tukaj vršiti dvojje zborovanje. Prvo, sklicano od »načelstva« še ne obstoječe vinogradniške zadruge za zaščito vinskih cen — bi se moralo vršiti po rani maši, a se radi slabega vremena in neudeležbe interesentov ni vršilo, ter je bilo preloženo na prihodnjo nedeljo. — Drugo, zborovanje sadnega izbora, se je vršilo ob 14. uri. Obisk je bil — menda radi slabega vremena — skrajno slab. Posebno je padla v oči skoraj popolna abstinenca naših sicer inteligentnih kmetov. O vseh vrst sadja, posebno še o jabolkah je predaval g. srezi ekonom Zupanc. G. banski zastopnik je obrazil pomen in namen sadnega izbora in tozadevnih predpisov z ozirom na izvoz. Posebno interesantno je predaval na predlog g. R. Polaka g. Pevec, naš star in znan sadjar in trgovec. Zanimivo je bilo poročilo, katere države se zanimajo za različne vrste naših jabolk. Na predlog banskega odposlanca se je določilo nekaj sort jabolk, ki jih naj drevničarji gojijo pod nadzorstvom banske uprave za tukajšnji okoliš.

Murska Sobota

Predavanje o Čehoslovski. Ob priliki velikega čehoslovškega narodnega praznika je v nedeljo predaval v Sokolskem domu o republik g. prof. Hvala.

Mlinar in njegova hči. Dramatični odsek Sokola bo vprizoril v petek priljubljeno igrano »Mlinar in njegova hči«. Čestitamo marljivim diletantom pri izvajanju njihovega obširnega programa! Publika jih bo s svojim obiskom vedno podpirala.

Na novem grobu padlih borec za Prekmurje se bodo na večer Vseh svetih Sokoli poklonili njihovemu spominu z žalostinkami. Prosimo občinstvo, da se v čim večjem številu udeležijo tega izraza hvalečnosti do nositeljev svobode, ki so darovali svoje mlado življenje za idejo osvobodjenja in ujedinjenja Jugoslovancov.

Gornja Radgona

Inspekcija. Josip Povalec, finančni direktor, je 22. t. m. inšpiral tukaj svojo davčno upravo. Ukinitve urala. Komisariat železniške policije v Gor. Radgoni je bil ukinjen. Posle je prevzel komandir žandarmerijske stanice ter ni pričakovati, da bi se urad še kdaj ustanovil, ker ni zato potrebe.

Šoštanj

Pogreb Vilkota Simerla. V petek z večernim vlakom so pripeljali iz Gospiča umrlega Vilkota Simerla. Danes se je vršil pogreb, ki se ga je udeležilo zelo veliko število meščanov. Navzoči so bili sodni predstojnik g. Potočnik, zastopniki vseh tukajšnjih državnih uradov, zastopniki Sokola, deputacija učiteljskega iz Čakovca itd.

Pred hišo je zapel moški zbor pod vodstvom g. Vrežja večno lepo »Vigred se povrne«. Z avtomobilom obloženim z krasnimi vencami so odpeljali truplo pokojnega k Sv. Mihaelu. Nobeno oko ni ostalo suho, ko so položili v prerani grob mlado, ustano polno življenje. Pokojni Vilko je bil miren, tih pa prijazen mladenič, zato sočustvuje vse mesto z nesrečno rodbino.

Slovenska Bistrica

Osebnosti. Absolvent višje pedagoške šole g. Jože Trobec, ki je doslej služboval kot strokovni učitelj na tukajšnji meščanski šoli, je bil premeščen kot suplent na moško učiteljsko v Maribor in je svoje novo mesto že nastopil. Izpit na pedagoški šoli v Beogradu je napravil g. Bogomir Bačić, dosedaj strokovni učitelj na tukajšnji drž. meščanski šoli. Prestavljen je g. Branko Čeh iz tukajšnje osnovne šole na osnovno šolo v Pertoču.

Trgatev na južnih okronkih Pohorja je večinoma že končana. Kvantiteta novega vina zaostaja deloma za lanskim pridelkom, vendar je razlika malenkostna.

Čehoslovski večer, ki bi moral biti na inicijativu Sokola v Slovenski Bistrici v torek 28. t. m., je preložen oziroma odpade. Tudi tombola gasilskega društva, napovedana za prejšnjo nedeljo 26. t. m., je bila vsled slabega vremena preložena na poznejši čas.

Boljševski gostje v naši okolici. Semkaj se je zateklo na poletu na jug več sibirskih ubaric izpod Urala. Naši lovci so kar hrvostni radi velikih ptic, ki sličejo malim orlom, a domače sove so boljševskih kavalirjev najbrže vsele. Spretnim Hubertovim učencem se je posrečilo ustreliti pri Pragerskem več krasnih eksemplarjev, ki merijo z razprtimi peruti 1 m in 35 cm. Živali so izročene v preparacijo mariborskemu preparatorju Ciringarju. Zgodnji pojav uralskih ubaric je nesumljivo proročstvo za zgošnjo zimo. Lovski krogi se za te boljševiške vseljivce izredno zanimajo, domači čuki pa so ljubosumni.

Smrtna kosa. Umrl je v četrtek 23. t. m. ob 3. uri zjutraj po kratki mučni boleznii 47-letni veleposestnik Karel Gavkler, član občinskega sveta in okrajnega šolskega sveta. Imenovani

veleposestnik je bil že pred vojno poznan narodni delavec in splošno priljubljen. Pogreb je bil v soboto dopoldne. Vsem zaostalim iskreno sožalje.

Marenberg

Poroča. Poročila sta se g. Capl Ivan, mizar-ski mojster iz Marenberga in gđ. Marica Domajnko iz Ljutomera. Čestitamo!

Marenberški most. Pri trskem mostu, ki vodi preko Drave v Vuhred, je potrebno, da se polože na več mestih novo tramovje. V prejšnjih letih je bil most tudi razsvetljen, želimo, da se zopet opremi s svetilkami.

Smrtna kosa. V Marenbergu je umrl v petek 24. t. m. sedlarski mojster g. Andrej Habermann v častiljivi starosti 76 let. Bil je eden najstarejših Marenberžanov.

Verouk na marenberški šoli. Vsak dan je vprašanje verouka na naši šoli bolj pereče. Šola že do danes nima svojega kateheta, pa tudi iz Mute, odkoder je hodil lani, ni nikogar. G. dekana pa prosimo, da on kot dušni pastir reši to vprašanje v zadovoljstvo otrok in staršev.

Trški spomenik. Pred sodnijo stoji lep monumentalni spomenik — zahvala Marenberžanov, da so se rešili kuge. Zelo sliči tja spomin davnih dni na mariborsko kužno znamenje na glavnem trgu. Spomenik je od leta do let. v slabšem stanju ter je potreben popravila.

Namestive. V Marenbergu sta nameščena učiteljica Majcen Amalija iz Sv. Jurija ob Ščavnici in učitelj Štokelj Karol iz Marije Reke. — Iz Mute pa je premeščen v Litijo učitelj Perot Milan, iz Vuhreda v Vuzenico pa učitelj Volmaier Karol.

Slovenjgradec

Osebnosti. G. Kotnik Simon, dolgoletni kaplan v Starem trgu in katehet na tukajšnji osnovni šoli, je bil imenovan za župnika v sosednje Podgorje. Priljubljenemu duhovniku želimo polne zadovoljnosti in sreče na novem službenem mestu! Tudi tukajšnja osnovna šola ga bo zelo pogrešala, saj je bil mladini več duševni vodnik, učiteljskemu zboru pa kolegialen tovariš. — Učiteljica gđ. Eiletz Lidvina, ki je bila nastavljen na tukajšnji šolo pred 3 leti, je premeščena v St. Ilj pod Turjakom. Težko bo slovo od njenih malčkov, ki so jo tako užjubili. Na njeno mesto je imenovana učiteljica gđ. Hauptman Maksa iz Sv. Lovrenca.

Poroča. V nedeljo sta se poročila v starotrški cerkvi g. Metelko, uslužben pri lončarskem podjetju Lobe, in gđ. Vrhnjak. Bilo srečno!

Sneg je zapadel in pobelil sve bližnje hribe, ponekod do 30 cm. Smučarji so se prezgodaj veselili, ker bo kmalu skopnel in bo samo povečal Suhadolnico.

Kovačeva Micka. V neki gostilni v Otiškem vrhu je pil in jedel 21letni P. Namesto da bi »cheo« plačal, jo je otkuril s kolesom. Na zasledovalce je streljal, a samo s plačilnim revolverjem. V Bukovski vasi si je zopet privoščil jedade in ker ni imel denarja, je zastavil svojo denarnico. Na sodnji ga bodo po uili, da so časi »zastonikarjev« minuli.

Proračun kraj. šol. odbora, ki je bil sprejet, znaša 132.000 Din. Proračun je zato tako velik, ker se je moral kriti primanjkljaj iz l. 1930 v znesku 40.000 Din in ker so se napravila nova stranišča v šoli za 55.000 Din. K proračunu prispeva občina Slovenjgradec 72%, S. S. tr. 12%, Legen 11% in Vrhe 4%.

Novo mesto

Šolske vesti. Pisarni sreskega šol. referenta v Novem mestu je dodeljena g. Pavla Gande-Trefalt, učiteljica v Črmošnjicah. Sreski šol. referent Janez Pirnat je premeščen v Kostanjevico, učiteljica Josipina Merviš-Gaspari pa iz Ribnice na novomeško osnovno šolo.

Občni zbor učiteljskega društva v Novem mestu. V nedeljskem našem poročilu pod gorenjim naslovom nam je tiskarski skrat izpustil par vrstic in napravil zmedo v sedmem odstavku, ki naj se glasi: ... na kar se je po listkih izvolil novi odbor, ki ga tvorijo gg. Ivanetič Lože, Menard Vilko, Merviš Anton, Pirnat Viktor, Pugalj Anton in ga. Sušnikova Milena.

Poljčane

Pripravljalni odbor za ustanovitev Sokola v Poljčanah je pod predsedstvom šolskega upravitelja Alojza Kranjca prav pridno na delu. Ustanovljen bo še to zimo. Pozdraviti je, da tukajšnje društvo »Čitalnice« pripravi v prid Sokola likvidacijo. V ta namen se vrši v čitalniških prostorih v sredo 29. oktobra ob 20. uri sestanek vsega članstva kot priprava za izredni občni zbor za likvidacijo društva v prid Sokola. Zeleti bi bilo — kar se že baje namerava, da tudi društvo »Zvon« likvidira v sokolski prid; tako da bi se vse dosedaj cepljene moči združile v močno falango.

Smrt kosi... V Hošnici v laporski fari je te dni preminul na zavratni boleznii jetiki 47 letni veleposestnik Karol Kankler. Bil je župan ter predsednik krajevnega šolskega sveta in obče spoštovan in priljubljen mož. Fara je z njim izgubila zelo delavnega in pametnega človeka, družina pa nenadomestljivega očeta. — V petek pa je pograbila smrt tukajšnjemu grobovemu delavcu Polancu edino hčerko 4 letno Marjeto. Umrla je za davico, ki je pri nas v tem mesecu zahtevala že drugo žrtev. Obema prizadetima družinama iskreno sožalje.

Adaptacija. V hiši konzumnega društva v Peklu bodo pridliče v kratke adaptirali. Dosedajne spodnje prostore bodo preuredili v obrtno lokale.

Še danes recite

Vašim sorodnikom

prijateljem in znancem, za katere mislite, da bi se mogli naročiti na „Jugoslovana“, da smo pripravljene pošiljati jim 8 dni časopis na ogled

Situacija žitnih tržišč

Na ameriških in kanadskih tržiščih se je nivo cene pšenice vsled vremenskih nepravilnosti in vsled raznih uradnih izjav nekoliko uvrstil. V splošnem smatrajo ameriški gospodarski krogi, da je skrajna depresija že dosežena in je pričakovati v prihodnje narahlo zboljšanje. Zedinjene države ameriške so se temu mnenju priključile tudi v praksi, ker tamkajšnji trgovci le zelo malo prodajajo in zahtevajo 5 do 7 centov višje cene, kakor se pa glasijo notacije. Nadalje se opaža v Zedinjenih državah preokret v prehrani živine. Vsled slabe letine koruze so pričeli farmerji uporabljati pšenico kot krmilo. Vidne zaloge so v Združenih državah vedno manjše, nasprotno pa v Kanadi zaloge stalno naraščajo. V Argentini se pričakuje dobra žetev, zato so na tamkajšnjih tržiščih cene znatno popustile. Kljub temu pa so cene argentinskega novega žita znatno višje od ruskih ponudb.

Evropska tržišča so mirna. Kupuje se samo najpotrebnejše. Ruska pšenica še vedno povzroča skrbi žitarjem, cene so v zadnjem času tako nizke, da je vsaka uspešna kupčija z drugimi izvirni povsem nemogoča. Zalag je v Evropi malo, samo v Angliji so vidne zaloge za 75% manjše, kakor so bile ob istem času leta 1929.

Naša domača tržišča ne prikazujejo nikakih bistvenih sprememb. Ponudbe, kakor tudi povpraševanja so minimalna. Domači mlinci kupujejo večje vagonске partije. Za terminske kupčije ni interesa, ponudbe pa je dovolj.

Koruzo se na evropskih tržiščih ostro bori z ječmenom, ki je v ceni z dneva v dan cenejši. Romunija in Rusija pošiljata ogromne količine na tržišča. Kakovost romunske koruze je letos razmeroma dobra. Prodaja se tudi že nova koruza pomešana s staro. Edino Italija nastopa na svetovnih tržiščih kot resen kupec za koruzo.

Tudi koruzo ne doživlja na domačih tržiščih bistvenih sprememb. Za domač konzum se malo trguje. Za terminske kupčije tudi malo zanimanja. Spekulacija stoji ob strani in ne kaže posebne živahnosti. Tudi izvoz je vsled slabih cen zelo skromen. Zetska banovina, ki je v prejšnjih časih kazala za koruzo zelo živahno zanimanje, ostaja v trgovini povsem pasivna.

Minska industrija je minimalno zaposlena, zaloge so polne bele moke. Mali mlinci ponujajo blago po zelo nizkih cenah, medtem ko večji mlinci zahtevajo 30 do 35 para višje cene. Tudi po črni moki je povpraševanje zelo pičilo. Črna moka se prodaja kot živalsko krmilo.

× Carinska zveza Evrope. Belgijski listi poročajo, da se vršijo pogajanja za carinsko zvezo med Belgijo, Nizozemsko in skandinavskimi državami. V skupni carinski pogodbi se nahaja tudi določilo, ki zabranjuje državam s podpisnicam vsako medsebojno zvišanje carin.

× Prodaja vreč. Direkcija državne železarne Vares sprejema do 1. novembra t. l. ponudbe glede prodaje 2000 komadov starih vreč. (Predmetni oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Dobave

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. oktobra t. l. ponudbe glede dobave plinskih cev, 1 ofcijskega sedla ter glede dobave 30.000 kg ovsu.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 3. novembra t. l. ponudbe glede dobave nosilcev, železa, vijakov, pločevine ter glede dobave 3000 kg strojnega olja.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 5. novembra t. l. ponudbe glede dobave 100 kilogramov salmijakove soli, 500 komadov smrkovega platna, gumijastih plošč, laka ter glede dobave 30.000 kg ovsu.

Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg bukovega oglja.

Dne 6. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 6500 kg dekstrina; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu pa glede dobave stekla.

(Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 6. novembra t. l. pisemne ponudbe glede prodaje lesa in mehkih drv. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Prodaja starega papirja. Dne 5. novembra t. l. se bo vršila pri računsko - ekonomskem oddelku ministrstva za gradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede prodaje 22.636 kg starega papirja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Borzna poročila

Devizna tržišča

Ljubljana, 28. oktobra. Amsterdam 22:74, Berlin 13:435—13:465, Bruselj 7:8719, Budimpešta 9:885, Curih 1094:40—1097:40, Dunaj 7:9468 do 7:9768, London 274:27, Newyork 56:34, Pariz 220:45—222:45, Praga 167:51, Trst 294:25 do 296:25.

Zagreb, 28. oktobra. Amsterdam 22:74 bl., Dunaj 794:68—797:68, Berlin 13:435—13:465, Bruselj 7:8719 bl., Budimpešta 987—990, London 273:87—274:67, Milan 294:35—296:35, Newyork ček 56:24—56:44, Pariz 220:51—222:51, Praga 167:11—167:91, Curih 1094:40—1097:40.

Beograd, 28. oktobra. Berlin 13:4350—13:4650, Budimpešta 987—990, Curih 1094:40—1097:40, Milan 294:30—296:10, Newyork 56:24—56:44, Pariz 220:51—222:51, Praga 167:11—167:91, Bukarešta 33:53—34:03.

Dunaj, 28. oktobra. d. Amsterdam 285:80, Beograd 12:5387, Berlin 168:91, Bruselj 98:89, Budimpešta 124:14, Bukarešta 4:2120, Kopenhagen 189:60, London 34:4625, Madrid 78, Milan 37:115, Newyork 709:25, Pariz 27:83, Praga 21:04, Sofija 5:1390, Stockholm 190:30, Varšava 79:47, Curih 137:75.

Curih, 28. oktobra. Beograd 9:1280, Pariz 20:21, London 25:0225, Newyork 515:10, Bruselj 71:825, Milan 28:9675, Madrid 56—, Amsterdam 207:525, Berlin 122:69, Dunaj 72:63, Stockholm 138:25, Oslo 137:85, Kopenhagen 137:85, Sofija 3:73, Praga 15:275, Varšava 57:70, Budimpešta 90:20.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 28. oktobra. Državni papirji: 7% inv. pos. 88 bl., vojna škoda ar. 431—432, kasa 430—432, dec. 430—431, februar 425 do 426, 4% agr. obv. 51—53:50, 7% Bler posojilo

81:75—82:25 (82:50), 8% Bler. pos. 91:75—92:25 (92), 7% pos. hip. b. 80:75—81:50. Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 925 d., Udružena 191—192, Ljublj. kred. 122 d., Narodna 8100 bl. Industrije: Sečera Osijek 298 do 300, Trboveljska 379—381, Slavonija 200 d., Vevče 124 d.

eBograd, 28. oktobra. 7% inv. pos. 87—88, 4% agr. obv. 55, 7% pos. drž. hip. b. 81:75 do 82:80, 7% Blaire 87:75 (14000 dol.), vojna škoda 450—450:50, ult. nov. 450—456:50, ult. dec. 455:75—456:25, Tobačne sr. 22—24, Rdeči križ 45, Narodna b. 8000—8150, Prometna b. 980, Jugoslovenska Udruž. b. 191, Zemaljska b. 20, Trgovina in Obrt 160.

Dunaj, 28. oktobra. d. Bankverein 17:30, Kreditni zavod 47:25, Prioritete 88:30, Trbovlje 46:30.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 28. oktobra. 7% Blaire 81:50—82:50.

Newyork, 28. oktobra. 8% Blaire 91:50 do 92:50, 7% Blaire 81—82, 7% pos. drž. hip. b. 80—81.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena, brez prometa.

Novi Sad, 28. oktobra. Pšenica: gornjebanatska 79/80 kg 145—147½, ostala neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 5 vagonov, oves 2 vagona, koruza 26 vagonov, moka 6 vagonov, otrobi 4 vagoni. — Tendencia: neizpremenjena.

Sombor, 28. oktobra. Pšenica: baška okolica Sombor 78 kg 135—140, ostala neizpremenjena. Ječmen: baški 63/64 kg 100—105, baški letni 69/70 kg 140—150, baranski 70 kg 165—170. Koruza: baška pr. 105—110, baška nova posušena 87½—92½, baška nova garant. 67½—72½, baška nova Dunav šlep, dec. 70—80. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendencia: neizpremenjena. Promet 236 vagonov.

Budimpešta, 28. oktobra. Tendencia prijazna. Promet miren. Pšenica: marec 16—16:01 (16—16:01), maj 16:20—16:24 (16:20—16:21). — Rž: marec 9:10—9:20 (9:17—9:20). Koruza: maj 12:60—12:70 (12:65—12:66).

Živinski trg

Dunaj, 28. oktobra. d. Na današnji trg je bilo prignanih 13.067 prašičev, med temi 9129 mesnatih. Promet živahen. Zato so cene poskočile in so bili mastni prašiči dražji za 5 do 8 grošev pri kg, a mesnati za 5 do 10 grošev pri kg.

Sport

PRED ZIMSKO SEZONO

V Ljubljani je jesensko prvenstvo končano. Z dovoljimi ni moglo niti največjega optimista. Pokazalo je le svojo senčno stran. Obogateli smo na raznih izjavah, ki so zadnje čase na dnevnem redu. Marsikdo se bo sedaj oddahnil — saj niso videli prijatelji nogometa tekom jesenske sezone niti ene res lepe in zanimive tekme.

Zima se oglašja. Prav zgodaj je padel prvi sneg. Vse kaže, da ga bomo imeli letos obilo. Jesen nam ni nudila ničesar, od zime pričakujemo več. Zimski sportniki so pač srečni. Nikakih klubskih sporov ne poznajo, pritrdijo si »dilec« na noge in hajdi iz mesta ven na sveži zrak, ki še ni okužen od mestne sportne politike.

Po nedavnem blejskem sestanku sodeč, imajo zimski sportniki obsežen in pester spored. Obetajo se nam velike smučke prireditve, v tem pogledu se pripravljajo posebno naši Gorenjci. Bled in Bohinj bosta pozorišče prvih mednarodnih zimskosportnih prireditev. Morale bi se sicer vršiti že v pretekli sezoni, toda vreme ni bilo naklonjeno.

Tudi prijatelji ledu bodo prišli na račun. V Ljubljani sicer ne bomo več imeli mestnega drsališča, zato pa bo Ilirija znatno povečala svoje drsališče. Bled seveda noče zaostati. Ta najlepša točka v naši državi se bo polagoma spremenila v pravi zimskosportni center. Imamo vse pogoje, da postane Bled naš jugoslovanski Davos ali St. Moritz. Blejski hotelirji preurejajo hotele, da bodo tudi tekom zime nudili tujcem ves komfort. Državne oblasti in občine se dobro zavedajo važnosti sporta za tujski promet in so obiljube vsestransko pomoč.

Naš zimski sport se polagoma toda sigurno bliža mednarodni kvaliteti. In povsem razumljivo. Odvstvo zimskosportnega pokreta je v rokah odličnih delavcev, ki ne uganjajo sportne politike. — Pred očmi imajo le eno: napredek in procvit našega sporta. Zakaj nimamo v ostalih organizacijah takih ljudi?

Za soboslikarska dela

se priporoča

FRANC AMBROŽ

LJUBLJANA — Rimska c. 11

Dobro delo in solidna postrežba

NAJNOVEJŠA KOLESA ZA OTROKE!

TOVARNA PELIKAN

KOLESNI DELI — PNEUMATIKE — EN DETAJL

LAKIRANJE — PONTILANJE

ENGROS

Otroški vozčki

MARIJIN TRG ŠT. 8

TOVARNA

Ljubljana VII.

SPREJEMA VSA POPRAVILA KOLSA IN VOZČIKOV!

Radio

Ljubljana, sreda, 29. oktobra: Opoldanski program odpade. 18.30 Plošče. 19.00 Dr. N. Preobražensky: Ruščina. 19.30 G. Mile Klopčič: O kitajski narodni liriki. 20.00 Jugoslovanski večer, prenos iz Zagreba. 22.30 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 30. oktobra: 12.15 Plošče (Slovenska in plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, ga. Gabrijelčičeva. 18.30 Radio orkester: Violina-solo; Harway-jazz. 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Geologija naše zemlje. 20.00 Pero Horn: Vzgoja otrok. 20.30 Pevski koncert zbora »Ljubljane«. 21.30 Religiozna glasba, izvaja Radio orkester. 22.30 Časovna napoved in poročila, lahka glasba. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 29. oktobra: 12.20 Nasveti za kuhinjo. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert radio-orkestra. 18.30 Dnevne vesti. 20.00 Prof. R. Wernier: La Comédie française et nous (ob 250letnici Comédie française). 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Jugoslov. večer. Pesmi in klavir. Sodelujeta koncertna pevka Maja de Strozij in komponist Boris Papandopol. 21.30 Jugoslovanske narodne. Poje zagrebški vokalni kvartet. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Plošče.

Zagreb, četrtek, 30. oktobra: 12.20 Nasveti za kuhinjo. 12.30 Plošče. 13.30 Dnevne vesti. 17.00 Ciganska glasba. 18.30 Novice. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Koncertni večer; prenos iz Ljubljane. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Beograd, sreda, 29. oktobra: 10.30 Pl. 12.45 Narodne; kvartet. 13.30 Novice. 17.05 Otroška ura. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Večerni koncert radio kvarteta. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Čas in novice. 22.45 Plesna glasba.

Beograd, četrtek, 30. oktobra: 10.30 Pl. 12.45 Opoldanski koncert radio kvarteta. 13.30 Novice. 17.30 Pl. 20.00 Zdravstveno predavanje. 20.30

MODROCE

Peresnice, otomane, divane, patent-fotelje, salonske in klubske garniture dobite najsolidneje pri

F. SAJOVIC

Ljubljana, Stari trg 6

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Trboveljski premog

Specijalni »KOKS« za kurjavo naročite pri

»ILIRIJA«.

Lunajska cesta 46. — Telefon 28—20, 25—95.

štirisobno stanovanje

z verando in kopalnico, visoko pritličje v središču mesta se odda pod šifro »Operac« na upravo lista. (682)

Foto-aparat

znamke »Ica« 9x12 z dvojno lečo prodam zelo ugodno. Naslov v upravo lista.

Vilo

blizu Stadiona, dvostanovanjsko, z velikim vrtom, z vsem komfortom in stanovanjem za hišnika prodam. Pogoje in naslov pove gospod dr. Janže Novak, advokat v Ljubljani, Tavčarjeva ul. 3. 686

Svetlo, opremljeno

sobo

z elektriko in posebnim vodom išče s 15. novembrom akademik. — Ponudbe na upravo pod »Točen plačnik«. 646

Dobre stavbene

POLIRJE

išče

Slograd d. d.

KUŠDE

vseh vrst fotografij ali risb najsolidnejše ključarna

ST-DEU

LJUBLJANA

BAJMATINOVA 13

Snežne čevlje in

galošče

dajte pravočasno v popravilo tvrdki

Matija Trebar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 6

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 31378.

Razpust društva.

Društvo »Društvo carinskih uradnikov za slovensko ozemlje« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima članov niti imovine in torej ne pogojev za pravni obstoj. Kraljeva banska uprava Dravske banovine Ljubljana, 22. oktobra 1930.

Po odredbi v. d. bana
načelnik upravnega oddelka:
Dr. Stare s. r.

III. No. 16571.

Izkaz živalskih kužnih bolezni v območju Dravske banovine po stanju z dne 25. oktobra 1930.

Opomba: Imena sedežev sreskih načelnikov (mestnih magistratov) so natisnjena z debelejšimi, imena občin pa z navadnimi črkami; kraji s številom zakutenih dvorcev so navedeni v oklepajih.

Vrnični prisad:

Dolnja Lendava: Gaberje (Gaberje 1 dvorec). Konjice: Konjice okol. (Breg 2 dvorca). Ptuj: Sikole (Sikole 1 dvorec).

Steklina:

Maribor levi breg: Zg. Voličina (Zg. Voličina 7 dvorcev).

Svinjska kuga:

Maribor, desni breg: Spodnje Hoče (Sp. Hoče 2 dvorca). Maribor levi breg: Krčevina (Krčevina 1 dvorec), Dragučova (Dragučova 1 dvorec). Ptuj: Trgovci (Trgovci 1 dvorec), Radovljica: Bled (Grad 5 dvorcev, Jesenice (Hrušica 4 dvorci in Plavž 4 dvorci), Koroška Bela (Koroška Bela 1 dvorec). Ljubljana mesto: 3 dvorci.

Svinjska rdčica:

Brezice: Pišce (Doljvas 1 dvorec). Kamnik: Brezovica (Račje in Zeje po 1 dvorec), Krašnja (Spodnje Loke 1 dvorec), Moravče (Dole 1 dvorec), Radomlje (Radomlje 1 dvorec). Krško: Cerklje (Cerklje 1 dvorec), Krško (Brezje in Senuše po 1 dvorec), Sv. Jurij pod Kumom (Selo 1 dvorec), Sv. Križ (Sv. Križ 1 dvorec). Litija: Dole pri Litiji (Bohonica), Kresnice (Kresniški vrh 1 dvorec). Logatec: Bloke (Vojke 1 dvorec), Dolenj. Logatec (Čevca, Dol. Logatec, Martin hrib po 1 dvorec), Gor. Logatec (Kalec, Gor. Logatec po 1 dvorec). Šmarje pri Jelšah: Sv. Peter na Medv. Selu (Hanjsko 1 dvorec), Šmarje pri Jelšah (Sero in Senovica po 1 dvorec).

Perutninska kolera:

Litija: Litija (Ponoviče 1 dvorec).

Gniloba čebelne zalege:

Ptuj: Cinkovci (Spodnje Jablane 5 dvorcev).

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 27. oktobra 1930.

Po naredbi vršilca dolžnosti bana
veterinarski inšpektor:
Alojzij Paulin.

Razglasi dravske finančne direkcije

Štev. 52471/1 ex 1930.

2493—3—3

Razglas o licitaciji

Dravska finančna direkcija v Ljubljani razpisuje na osnovi člena 82—105 zakona o državnem računovodstvu za nabavo 30 stražarskih plaščev (bund).

I. javno ofertalno licitacijo

na dan 2. decembra 1930 ob 11. uri v sobi štev. 13. Dravske finančne direkcije.

Kavcije v smislu čl. 88 zakona o državnem računovodstvu se polagajo pri blagajni te direkcije.

Pisni pogoji so na razpolago proti položitvi takse po Din 10.—, eventualna posajnila pa se dode pri tej direkciji med uradnimi urami.

Dravska finančna direkcija v Ljubljani, dne 20. oktobra 1930.

Finačni direktor:
Zanj
Bajič, I. r.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 472/30.

2615

Dražbeni oklic.

Dne 7. novembra 1930 ob deseti uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Šoštanj, vl. št. 600.

Cenilna vrednost 100.000 Din; najmanjši ponudek 67.067 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, oglašiti je pri sodišču najpozneje pri dražbenem narodu pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glade nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šoštanj,
dne 13. oktobra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 425

2610

Razpis.

Vodna jadruga za osuševanje lendavske doline v Dolnji Lendavi bo začasno z izgle dom na stalnost namestita tajnika z mesečno plačo do 1.500 Din. V poštev pridejo osebe s pisarniško, po možnosti tudi tehnično prakso in znanjem strojepisja. Svojeoročno pisane in kolekovane prošnje, curriculum vitae, s prilogami in navedbo zahtevkov je poslati zadrugi do 15. novembra t. l.

Vodna zadruga za osuševanje lendavske doline,
Dolnja Lendava, dne 23. oktobra 1930.

Broj 2786/930.

2611

Razglas o licitaciji.

Občina Čabar razpisuje izvršitev krajevnega omrežja, javne razsvetljave, hišnih priključkov in instalacij v mestu Čabar z dobavo vseh za to potrebnega materiala. Ponudbe je poslati do 8. novembra 1930. na občino Čabar.

Natančnejši pogoji so na vpogled pri r. banskni upravi v Ljubljani, Bleiweisova cesta, I./soba 14. (Kranjske deželne elektrarne) i občini Čabar.

Poglavarstvo upravne občine Čabar,
dne 24. oktobra 1930.

Razne objave

2619

Vabilo

na ustanovni občni zbor

delniške družbe »Kreditna banka d. d.« v Murski Soboti.

Podpisani ustanovitelji oziroma koncesionarji snujejo se »Kreditne banke d. d. v Murski Soboti« vabimo vse podpisovalce delnic na ustanovni občni zbor »Kreditne banke d. d. v Murski Soboti«, ki se vrši

dne 9. novembra 1930. ob 10. uri

v lokalih Kreditne zadruge za trgovino in obrt v Murski Soboti, r. z. z. o. z. v Murski Soboti, Lendavska cesta št. 1, s sledečim

dnevni redom:

1. Poročilo ustanoviteljev o koncesiji.
2. Predložitev: a) overovljenih podpisnih izjav, b) overovljenega seznama podpisovateljev delnic, c) izjave, oziroma potrdila koncesionarjev, da je 40% glavnice z ustanovitvenimi stroški vred v smislu § 5. pravil vplačana in družbi na razpolago, č) izvlečka Jugoslovanske udružene banke d. d., podr. Maribor, in izjave v istem smislu, kakor pod c).
3. Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in o končnoveljavni ugotovitvi družbenih pravil, kakor jih je odobrila drž. uprava.
4. Volitev članov načelstva.
5. Volitev članov nadzorstva in njih namestnikov.

Opomba: § 21. Pravica do glasovanja pripade onemu podpisovatelju delnic, ki založi svoja začasna potrdila 8 dni pred obnim zborom in do otvoritve istega pri Kreditni zadrugi za trgovino in obrt v Murski Soboti r. z. z. o. z. Podpisovateljem se izdajo na njih ime glaseče se legitimacije z označbo števila založenih delnic in na nje odpadajočih glasov. — § 20. Vsaka delnica da en glas. Delničarji glasujejo na obnem zboru osebno ali po pooblaščenju. Pooblastilo mora dati delničar vsakokrat na ta način, da izpolni pooblastilni vzorec, ki je tiskan na zadnji strani potrdila o položnih delnicah, ki služi ob enem kot legitimacija na obnem zboru.

V Murski Soboti, dne 23. oktobra 1930.

Josip Benko, I. r. Hirschl Ludvik, I. r.
Nemec Janecz, I. r. Franc Čeh, I. r.
Ratkol Teodor, I. r. Meszarics Stefan, I. r.
Šiftar Ludvik, I. r. Dittich Gustav, I. r.
Kohn Samuel, I. r. Dr. Böles Julius, I. r.
Banko Gyözö, I. r.

Poziv upnikom.

2471 3—3

Tvrška I. M. F. Depot, kolinska voda in toaletne potrebščine, družba z o. z. v Ljubljani, je stopila po sklepu obnega zbora z dne 27. septembra 1930. v likvidacijo in se razdružila. Radi tega se v smislu § 91. z. a. n. z. dne 6. marca 1906. drž. zak. 58. pozivajo vsi upniki, da brez odloga prijavijo svoje terjatve.

I. M. F. Depot, kolinska voda in toaletne potrebščine, družba z o. z. v Ljubljani,
dne 20. oktobra 1930.

*

2455—3—3

Poziv upnikom.

Zadruga opekarna, r. z. z. o. z. v Ribnici na Pohorju, razglasa s tem razpust zadruge in poziva upnike, da prijavijo svoje terjatve.

Ribnica na Pohorju, 18. oktobra 1930.
Fornazzi Josip, načelnik.

*

2467 3—?

Poziv upnikom.

Obrtna kreditna zadruga r. z. z. n. z. v Ljubljani je stopila v likvidacijo in poziva upnike, da prijavijo svoje terjatve.

Ljubljana, dne 20. oktobra 1930.

Lik. — terjti.

*

2500

Razid društva.

Glasom sklepa obnega zbora z dne 28. novembra 1929 se je društvo »Treznost« v Dravogradu prostovoljno razšlo.

Trbonje, dne 24. oktobra 1930.

Domanjko Josip, s. r.

*

2506

Objava.

Izgubil sem zrelostno izpričevalo 1. drž. gimnazije v Ljubljani z dne 7. julija 1920. št. 19 na ime Rus Ernest, rodno iz Sodražice.

Proglasam ga za neveljavno.

Rus Ernest, s. r.

*

2612

Objava.

Zgorelo mi je letno izpričevalo za 4. razred meščanske šole v Krškem iz št. l. 1910-11. na ime Grebenc Franc iz Brezja pri Krškem in ga proglašam za neveljavno.

Brezje, pošta Leskovec pri Krškem,
dne 25. oktobra 1930.

Grebenc Franc, s. r.

*

2609

Objava.

Podpisani Kokol Franc v Lajtersbergu št. 59, srez Maribor levi breg, sem izgubil orožni list za revolver, izdan pod tek. št. 1143/1—661—1929 od srezkega načelnika Maribor, levi breg, in ga proglašam za neveljavno.

Lajtersberg dne 23. oktobra 1930.

Kokol Franc s.

Conan Doyle:

21

Pozna osveta

(Iz angleščine prevedel s avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

»Da, Mormoni smo,« so enoglasno odgovorili njegovi spremljevalci.

»Kam pa ste namenjeni?«

»Tega ne vemo. Roka božja nas vodi v osebi našega preroka. Pred njega moraš, in on ti pove, kaj se zgodi s teboj.«

Ob tem času so dospeli do vznožja, kjer so jih obsule množice romarjev — bledolice, krotke ženske, čvrsti, smejoči otroci in skrbni, resni možje. Mnogo je bilo slišati vzklikov začudenja in pomilovanja med njimi, ko so si ogledovali oba nova došleca. Njuni rešitelji pa se niso ustavili, marveč so stopali v spremstvu velike množice Mormoncev naprej, dokler niso dospeli do nekega voza, ki se je odlikoval od drugih po svoji velikosti in sijajni zunanosti. Sestero konj je bilo vpreženih vanj, dočim so ostali imeli po dva ali največ po štiri konje. Poleg voznika je sedel človek, ki ni mogel imeti nad trideset let. Njegova mogočna glava in odločni izraz so pričali, da mora biti njih vodja. Bral je iz neke knjige z rjavim hrbtom; ko pa se je množica približala, jo je položil v stran in pozorno poslušal poročilo o nenavadni prigodi. Nato se je obrnil k nesrečnikom.

»Da vaju vzamemo s seboj,« je rekel s svečanim glasom, »se more zgoditi samo, ako postaneta vernika naše vere. Volkov v naši čredi nočemo imeti. Mnogo bolje je, da se vajine kosti belijo v tej puščavi, kakor da se pokaže, da sta tisti mali del gnjilobe, ki sčasoma uniči cel sad. Ali hočete s tem pogojem z nami?«

»Mislim, da bi sprejel vsak pogoj, da grem z vami,« je odgovoril Ferrier s takim poudarkom, da se celo resni cerkveni starešine niso mogli vzdržati smeha. Edini voditelj je ostal resen.

»Prevzemi ga, brat Stangerson,« je velel; »daj mu jesti in piti in otroku tudi. Tvoja naloga bodi, da ga poučiš v naši sveti veri. Dovolj dolgo smo se zamudili. Sedaj pa naprej! Dalje, dalje proti Sijonu!«

»Naprej, dalje proti Sijonu!« je klical množica Mormoncev, in besede so šle od ust do ust in šumele po dolgi karavani, dokler se niso kot zamolklo mrmranje izgubljale v daljavi. Ob pokanju bičev in škripanju koles so se veliki vozovi začeli premikati in kmalu se je vsa karavana zopet vila dalje. Starešina, ki sta mu nesrečnega bila izročena v osrbo, je peljal oba do svojega voza, kjer ju je že čakala jed in pijača.

»Sedaj ostaneta tukaj,« je rekel. »Čez nekoliko dni bosta okrevala od svojih naporov. Zavedajte pa se, da sta sedaj in za vedno naše vere. Brigham Young je izjavil to in on je govoril z glasom Jožefa Smitha, ki je glas božji.«

II.

Ni mesta tukaj, da bi popisovali nadloge in pomanjkanje, ki so jih pretrpeli izseljeni Mormoni, preden so dospeli do svojega končnega cilja. Od bregov Missisipija do zapadnih obronkov Skalnatih gora so prodirali dalje in dalje z vztrajnostjo, ki v zgodovini malodane nima para. Divjaki, divje zveri, lakota, žej, napori in bolezni — vse zapreke, ki jim jih je narava mogla navaliti na pot — vse so premagali z anglosaško žilavostjo. Toda dolga pot in nagromadene grozote so pretresle srce tudi najpogumnejših med njimi. Niti enega ni bilo med njimi, ki se ne bi zgrudil na kolena v molitvi, ki jim je pri-

vrela iz srca, ko so v solnčnem svitu ugledali široko dolino Utah pod seboj in doznali iz ust voditelja, da je to njihova obljubljena dežela in da postane ta deviška zemlja njihova na veke.

Young se je kmalu izkazal kot spreten upravitelj in odločen voditelj. Naredili so zemljevid in napravili načrte, v katerih je bilo zasnovano bodoče mesto. Okrog in okrog so določili in izmerili kmetije ter jih podelili vsakomur po njegovi stopnji. Trgovci se je lotil svoje trgovine, rokodelci svoje obrti. V mestu, ki je nastajalo, so se pojavili trgi in ulice kakor pričarani iz tal. Po vsej deželi so kopali vodne jake, postavljali plotove, trebili, sadili in sejali, dokler ni naslednje poletje videlo vse dežele pozlačene od pšenice. Vse je prospevalo v tej čudni nasebini. Nad vsem pa se je dvigal veliki tempelj, ki so ga gradili v sredini mesta, vedno višje in višje. Od rane zore do trdega mraka ni za hip prenehalo udarjanje kladiva in hreščanje žage pri spomeniku, ki so ga naseljenci postavljali Njemu, ki jih je varno vodil skozi tolike nevarnosti.

John Ferrier in najdeno dekletce, ki je delilo z njim svojo usodo in ki je bila od njega pohčena, sta spremljala Mormonce vse do konca njihovega velikega romanja. Mala Lucija Ferrierjeva se je prijetno vozila na vozu starešine Stangersona, na katerem so bile tri mormončeve žene in njegov sin, drzen, svojeglav deček dvanajstih let. Ko si je z otroško prožnostjo opomogla od udarca, ki ga ji je zadala materina smrt, je kmalu postala ljubljena žen in se skoro privadila temu novemu življenju v svoji premični, z žakljevino pokriti domačiji. John Ferrier je med tem okrevl od pomanjkanja, ki ga je pretrpel, in se odlikoval kot koristen vodnik in neutrudljiv lovec.

Kako delajo pri Fordu

»Ford« je ime, ki je dandanes znano po vsem svetu, saj je ta mož »kralj avtomobilov« in eden največjih bogatašev sveta. Ravno tako je tudi znano, da plačuje Ford svojim delavcem v Ameriki najmanj po 6 dolarjev na dan, delajo pa le 5 dni na teden. Tudi v Nemčiji, kjer ima tudi svoje fabrike, so delavci pri Fordu dobro plačani in zato utegne marsikoga zanimati, kaj mora človek storiti, da dobi dobro plačano delo pri Fordu.

Kdor hoče dobiti delo pri Fordu, se mora iti nastavit — to je vse. Ne dobi pa drugega kakor upanje oziroma možnost, da bo sprejet. To je vse. Spričevala ali kakšna posebna priporočila skoraj več škodujejo kakor koristijo. Pri Fordu pravijo namreč tako: »Ali je morebiti nadzornik Majer, ki je v jezi nekega delavca oklofutal in bil zaradi tega odpuščen iz službe, sedaj kaj slabši delavec?« Pri Fordu vprašajo samo: »Kje ste bili doslej? Kaj ste delali?« — »Bil sem tam in tam in delal sem to in to!« — »Dobro, jutri lahko začnete!« Pri Fordu namreč pravijo, da bo človek, ki je prej vlival železo v kakšni drugi tovarni, to zadel tudi pri Fordu. Zato pa jim je čisto vseeno, kaj je bil kdo prej, pek ali čevljar ali kaj drugega — če se obnese, ostane pri Fordu, če pa ne, ga spode. Tako najdemo pri Fordu v Berlinu tudi precej inženjerjev, ki so zaposleni kot ročni delavci, pa tudi marsikak generalni sin je tam zaposlen kot »navaden« delavec!

Pri Fordu delajo vse ob premikajočem se traku (leteči trake). Takoj pri vratih pride na trak okvir, iz katerega nastane podlaga ali »šasi«. Ob traku dalje pa je postavljena ogromna množina najrazličnejših avtomobilskih delov, ki jih delavci polagajo na novo nastajajoči avtomobil. Delavnica pri Berlinu je 113 m dolga in ko trak premeri to pot, je avtomobil gotov — tromba že zapoje in motor zabrenči in avto se že pelje po rampi naravnost v vagon.

Na ta način narede pri Fordu v Berlinu na leto 17.500 avtomobilov in 4000 »Fordson«-traktorjev. Za to delo potrebuje fabrika 300 delavcev, ki delajo po 32 ur, v skrajni sili pa tudi po 40 ur na teden. Več ne dela nihče.

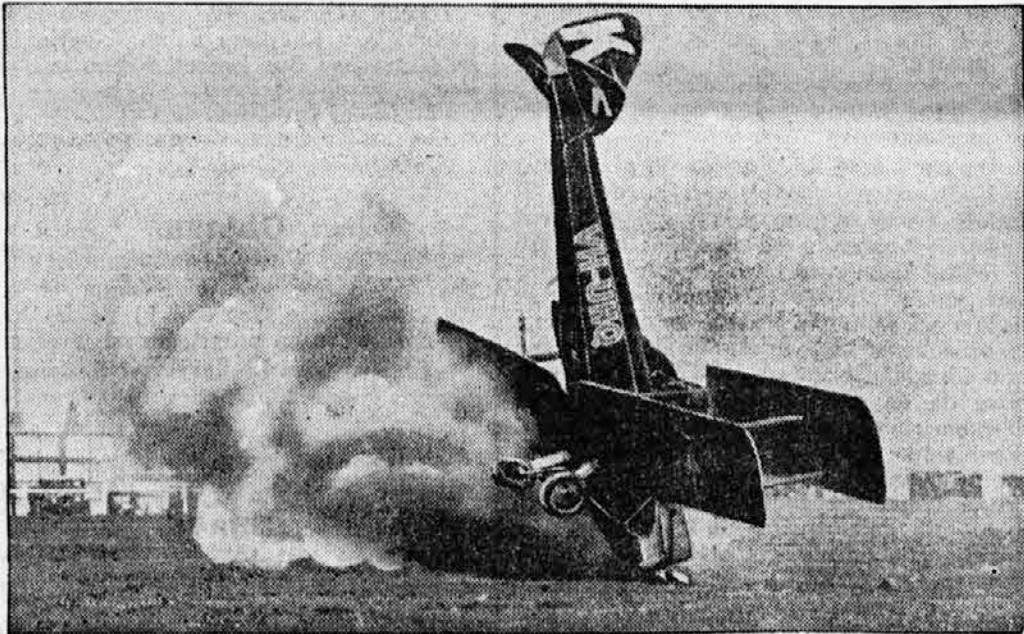
V Ameriki plačuje Ford svojim delavcem povprečno po 1 dolar od ure. V Berlinu pa je plačeval sprva po 15, danes pa plačuje po 16 mark na dan (1 marka je 14 Din). Po osmih tednih se zviša plača avtomatično na 18 mark na dan in kasneje na 20 mark (280 Din). Kako si pribori delavce višjo plačo, to je popolnoma stvar delav-

ca. Kdor nič ne zna ali premalo dela, je gotovo ne dobi. Najvišja delavska plača znaša 23 mark na dan, potem pa sledi veliki skok za »Moxemana«, za predelavca. Ti imajo že mesečno plačo po 600 do 700 mark, voditelji odsekov pa prejema po 1200—1500 mark mesečno. Tipkarice imajo po 400 do 500 mark mesečno, trgovski potniki pa po 750 mark in dnevno še po 30 mark posebej za potne stroške.

Nepotrebnega v Fordovih tovarnah ni nič. Enkrat je komisija, ki je pregledovala tovarno, našla v sobah tintnike in peresa. To blago so takoj pometali skozi okno in so dali ljudem kopirne svinčnike, da jim ni treba peres pomakati v črnilo — s tem se že izgubi preveč časa! Nekemu zdravniku pa so zagrozili, da ga bodo takoj odpustili iz službe, če ne odstrani iz svoje ordinacijske sobe ogledala! Pri Fordu nima nihče časa za ogledovanje samega sebe. Na drugi strani pa zopet od nikogar ne zahtevajo, naj se odkrije pred generalnim ravnateljem. Pred temi gospodi imajo delavci respekt iz drugih ozirov. Ko so n. pr. enkrat delavci nekoliko bolj nerodno odpirali neke zaboje, je takoj pograbil sam ravnatelj za železen drog in jim je pokazal, kako je treba zaboje pravilno odpirati.

Rabindranath Tagore, slavní indijski pesnik in modrec, je težko obolel. Trenotno se nahaja v Zedinjenih državah v severni Ameriki. Sedaj je star 70 let.

Sreča v nesreči

Zanimiva trenutna slika, ki kaže letalsko nesrečo v bližini mesta Sidney v Avstraliji. Pilot je ostal nepoškodovan.

Velikanska sveča

V nedeljo, dne 28. t. m. ob 9. dopoldne so postavili topničarji bivše avstrijske armade v znani votivni cerkvi na Dunaju svojim v vojni padlim tovarišem posebne vrste spomenik.

Na desni strani cerkve so postavili oltarju podobno mizo, ki jo nosita dve, seveda izpraznjeni granati kalibra 30-5 centimetrov. Na konicah granat žarita dve električni luči. Na mizi pa stoji v gotskem slogu izdelan svečnik, ki nosi ogromno svečo iz čiste voske. Sveča je 4 metre visoka, v premeru pa meri 30 centimetrov.

Zadaj za mizo pa stoji tro-slika (striptihon), ki kaže sv. Barbaro, zaščitnico topničarjev, potem križ, pred križem pa kleči topničar.

Velikansko svečo, ki ji ni menda para na svetu, bodo prižgali vsako leto na dan sv. Barbare, na Sveti večer in ob spominskih dnevih topničarjev.

Izračunali so, da bodo svečo na »menjenecne dni« lahko prižgali 150 let, preden bo dogorela.

Krava - gost na banketu

Nedavno so priredili v Chicagu poljedelsko razstavo, kjer je dobila prvo darilo neka krava zato, ker je dala v enem letu 20 krat toliko mleka kakor je sama tehtala. S prvo nagrado pa stvar še ni bila opravičena, ampak so dragoceno žival povabili tudi kot gosta na slavnostni banket ob zaključku razstave. Krava je stala tik ob mizi med drugimi gosti, seveda v primerni razdalji pred njo pa so postavili ovenčane jashi, ki so polne najboljših krme. Tudi

Cerkvena vojaška slavnost na Tirolskem

Slika nam kaže, kako blagoslovlja avstrijski vojaški škof dr. Pawlikowski srebrni rog, nekdanji znak znanih »tirolskih cesarskih strelcev«, sedaj pa ga ima neki drugi tirolski pehotni polk, ki ga smatrajo za naslednika »strelcev«.

Volitve pred 2000 leti

V Nemčiji so nedavno imeli volitve, sedaj pa jih imajo v Avstriji. Te volitve se vrše približno tako, kakor so se vršile včasih pri nas, z največjo agitacijo od ene in od druge strani.

Volili so pa tudi že v starih časih. V mestu Pompeji, ki ga je zasul v prvem stoletju po Kristusovem rojstvu Vezuv, so izkopali stvari, ki dokazujejo, da so ljudje takrat prav tako volili kakor mi dandanes. V Pompejih so že pred 2000 leti poznali stvari, ki jih mi radi smatramo za moderne pridobitve. Med drugim so našli v Pompejih veliko število volilnih vzorcev, iz katerih lahko sklepamo, da so se v Pompejih ravno pripravljali na občinske volitve, ko je začel nenadoma Vezuv bruhati in je lava celo mesto zalila.

Seveda pa niso imeli Rimljani, ki še niso poznali papirja in tiska, takih plakatov kakor jih imamo mi. Oni so svoje volilce naslikali enostavno na hišne stene, a ker je lava tudi te napise popolnoma zalila, da ni mogel zrak do njih, zato so ostali ohranjeni in učinkujejo še danes tako kakor pred 2000 leti, pa ne samo z barvo, ki je odlično ohranjena, ampak tudi po svoji vsebini.

Mnogo plakatov ima na vrhu tri črke O V F, kar pomeni po latinski: Oro vos facitis — po slovensko pa: prosim vas, storite tako! Prijatelji, tovariši in sosede so z vso silo agitirali za svojega kandidata in so na vsako steno napisali: »Volite Mauro! Ta še ni bil nikdar pijan!« Na nekem drugem plakatu pa beremo, da je »Julius Flavius Sabinus bela ovca v črni čredi.« »Če hočete jesti dober kruh,« beremo na neki drugi steni, »volite Kleonta

Prizija.« In dalje: »Naš kandidat je dostojen državljani naše republike. On je silno skromen, je pa mnogo bolj radodaren in usmiljen kot vsi drugi. Če bo izvoljen, boste imeli v cirkusu najlepše igre in najboljše kruh. Njegova mladost vam jamči, da je sposoben. Volite ga — on dobro plača!«

Slikarji plakatov v Pompejih niso imeli lahkega dela. Najprej so morali dolgo iskati primeren prostor na tej ali oni steni. Ko so našli prostor, ga je moral »belilec« (latinsko: alba-tor) prebeliti. Nato je nastopil pisar (latinsko: scriptor), kateremu je pomagal svetilničar (latinsko: laternarius), ki je nosil s seboj svečlo, da je pisar lahko delal tudi ponoči. Imeli so pa že takrat tudi moše, ki so plakate na deskah nosili skozi mesto, in ravno tako so poznali in visoko cenili moč karikature. Slike raznih »debeluharjev« in »suš« so nam še ohranjene. Na nekaterih plakatih ni stalo nič drugega zapisano kot »ta je poštenjak«.

Posebno važno vlogo pa so igrale v Pompejih pri volitvah ženske. Neka Assilina je podpisala neki plakat s sledečimi besedami: »Assilina upa, da bo vsaka žena pregovorila svojega moža, da bo glasoval za Lucija!« Na nekem drugem plakatu je zopet dostavek: »Kandidaturo Lucija Tirena toplo priporoča njegova stara mati.« In samo ženska je lahko napisala besede: »Kdor bo prav in dobro volil, tega bo Venera (boginja lepote) ljubila; neka druga ženska pa priporoča svojega kandidata z besedami: »Tako je lep kakor Apolon« (bog lepote in umetnosti). Gospa ali gospodična Animula (dušica) pa prosi ljudi, »naj volijo njenega dragega Klavdija«.

Zrušeno francosko vojaško letalo.

Slika nam kaže ruševine francoskega vojaškega letala, ki je nedavno padlo na tla v bližini mesta Liège (Lüttich). Nadporočnik Hope, eden najboljših francoskih vojaških letalcev, se je pri padcu ubil.

Najstarejša gotška cerkve v Nemčiji

To je opatijska cerkev cistercijskega samostana v Marienstatt-u, ki je bila ob svoji 700letnici povzdignjena v baziliko. Sedaj je dala pruska država to cerkev popolnoma popraviti. Podstrežje cerkve se je namreč začelo ugrezati in zato so morali začeti misliti na popravilo. Ugrezati se je začelo tudi nekaj stebrov, ena stena pa se je začela nagibati. Zaradi nove konstrukcije strehe so pa morali napraviti tudi nov stolp. Stroški za popravilo te cerkve so znašali okoli 100.000 zlatih mark.

Pse »manikirajo«

V Londonu so priredili te dni razstavo psov, kjer so imeli ljudje priložnost občudovati veliko novost. Na razstavi je bil namreč tudi salon, kjer so psom po vseh pravilih lepote umetnosti strigli parkeljčke in jih polirali. Kosmatim psom kravčljajo dlako z vso skrbjo ali pa jih po najnovejši modi strižejo. Nekateri

psi se dajo prav radi »modernizirati« in »manikirati«, drugi pa grizejo okoli sebe kot besni. Kakor je torej videti, so tudi med psi umazanci in »gigerli«, ko bi bili radi za vsako ceno lepi.

Desetleten izdajatelj in založnik časopisa

V Douglastonu v Ameriki izhaja tednik posebne vrste »Douglaston Weekly«. Da v mestu s 500 prebivalci ne more izhajati dnevnik, je jasno. Ta tednik pa izdaja in zalaga 10-letni Charlie Bacon, pomaga mu pa pri delu njegova 18letna sestra Marcia. List prinaša krajevne zanimivosti, potem ima slovestveno prilogo in pa poročila iz družbe. Izhaja na 8 straneh. Ameriški listi zatrjujejo, da ta tednik prav dobro uspeva.

Humor

»Počakajte še nekaj, da nekoliko pomislim.« »Gospodična, ne čakajte in ne prenišljajte dolgo, da vam ne pade med tem omara na kurje oko.«